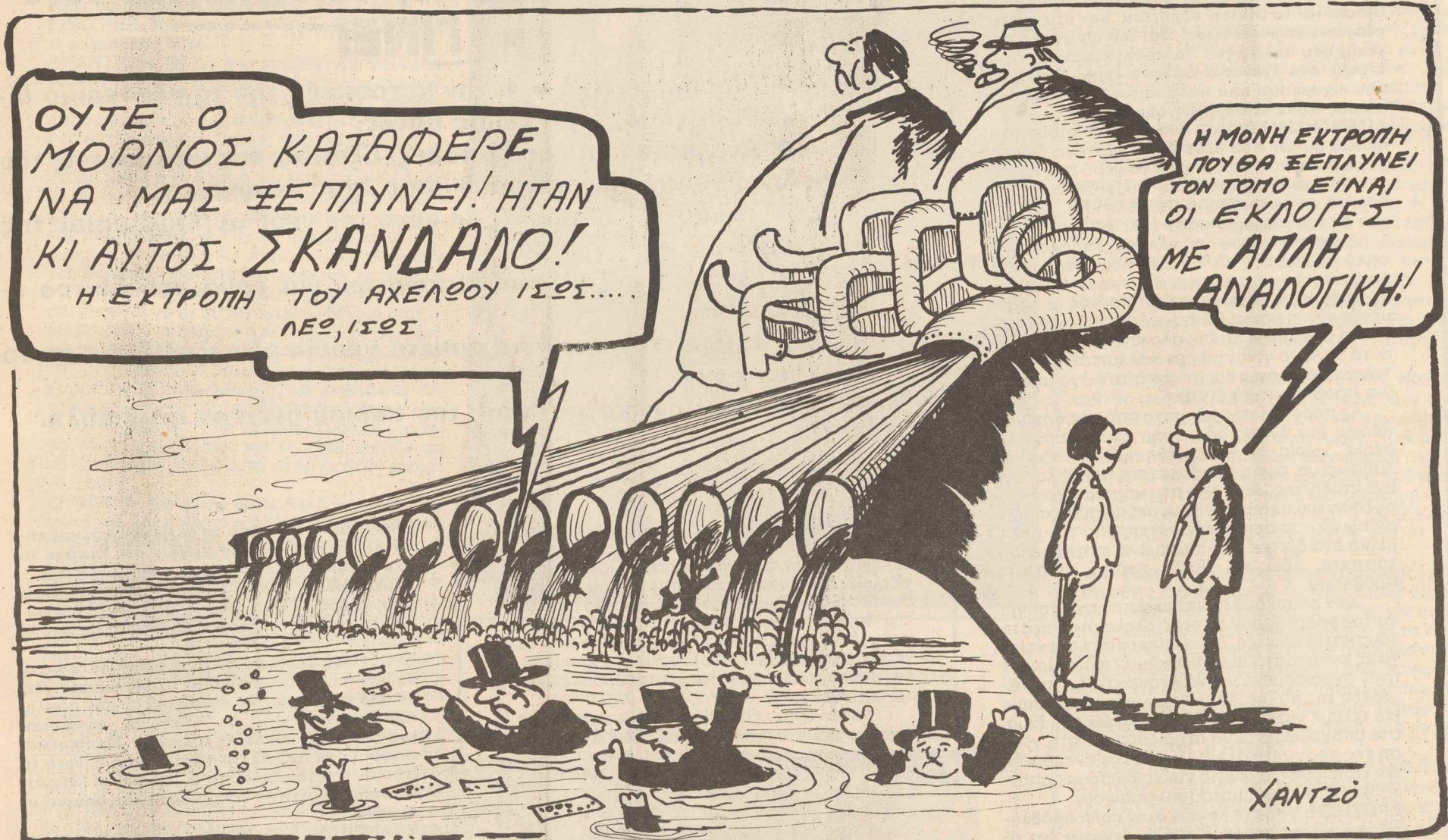

ΚΑΘΑΡΣΗ ΤΩΡΑ!

Εκλογες με απλή αναλογική για ομαλή δημοκρατική διεξοδό & προστασία των θεσμών

Ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου

Η υπόθεση Κοσκωτά που συγκλονίζει αυτές τις μέρες τον Ελληνικό Λαό και οι τεράστιες προεκτάσεις της στη δημόσια ζωή του τόπου αποτελεί μέγιστο πολιτικό και ηθικό ζήτημα.

Υψηλά ιστάμενοι παράγοντες και κύκλοι του Κυβερνώτος Κόμματος της εξουσίας και του δικομματισμού, όπως και λειτουργοί του Κράτους και των Οργανισμών βρίσκονται στο επίκεντρο ενός πρωτοφανούς σκανδάλου.

Το σκάνδαλο Κοσκωτά έχει τη βάση του στην Πολιτική της με κάθε τρόπο – νόμιμο και παράνομο – εύνοιας προς τα παλιά και νέα τζάκια της Οικονομίας.

Ξεφεύγει όμως από τα συννηθισμένα πλαίσια, καθώς η αντιμετώπισή του από τη μεριά της Κυβέρνησης συνιστά νέο σκάνδαλο στην πολιτική ζωή του τόπου, καθώς οι επιπτώσεις του δημιουργούν κινδύνους για τους δημοκρατικούς μας δεσμούς και για την ομαλή δημοκρατική ζωή.

Το Δημοτικό Συμβούλιο εκφράζοντας τα αισθήματα και τη θέληση του λαού της πόλης μας για κάθαρση και εξυγίανση στη ζωή του τόπου, επισημαίνει την ανάγκη της άμεσης προσφυγής στη λαϊκή ετυμηγορία με το σύστημα της Απλής Αναλογικής.

Δεν υπάρχει άλλος δρόμος για κάθαρση και εξυγίανση του βεβαρυσμένου από τις συνέπειες του δικομματισμού και των αυτοδυναμιών πολιτικού κλίματος.

Απλή Αναλογική τώρα. Για να πάρει ο λαός την υπόθεση της εξυγίανσης στα χέρια του, για να επικρατήσει στη δημόσια ζωή και την άσκηση της εξουσίας το ήθος και το ύφος που οι δημοκρατικές παραδόσεις του λαού και οι σύγχρονες ανάγκες επιβάλλουν.

Η συμφωνία έληξε να φύγουν οι βάσεις

Ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου

Το Δημοτικό Συμβούλιο συζητήσε για τις πολύπλευρες επιπτώσεις από τη συνεχιζόμενη παρουσία των ξένων βάσεων στη χώρα μας και κατέληξε στα παρακάτω:

1. Ζούμε σ' ένα κόσμο αλληλοεξαρτούμενο. Το πρόβλημα της διαφύλαξης της Ειρήνης είναι πρόβλημα επιβίωσης για την ανθρωπότητα και απαιτεί να κυριαρχήσουν νέες σχέσεις συνεργασίας ανάμεσα στα Κράτη και στους λαούς, ανεξάρτητα από τα κοινωνικά τους συστήματα. Είναι επιτακτική ανάγκη να προχωρήσει η υπόθεση του αφοπλισμού.
2. Οι συνθήκες στη Διεθνή πολιτική σκηνή έχουν αλλάξει αποφασιστικά, τα τελευταία χρόνια. Οι τελευταίες συμφωνίες ανάμεσα στις ΗΠΑ και την ΕΣΣΔ, αποτελούν πια μια χειροπιαστή ελπιδοφόρα πραγματικότητα. Όλα τα κράτη και όλοι οι λαοί του Κόσμου μπορούν να συμβάλλουν σ' αυτή την ελπιδοφόρα προοπτική. Η χώρα μας και ο λαός της μπορούν και πρέπει να ενώσουν τη φωνή, τη θέληση, τη δύναμή τους και να διαδραματίσουν στην πράξη σοβαρό ρόλο στην υπόθεση της διαφύλαξης της Παγκόσμιας Ειρήνης.
3. Η παρουσία των ξένων βάσεων στην Ελλάδα συνιστά αυτονόητο περιορισμό των κυ-

ριαρχικών δικαιωμάτων, κίνδυνο για την ασφάλειά της, απειλή για την Ειρήνη στην περιοχή μας και ταυτόχρονα πλήττει την Εθνική μας ανεξαρτησία και την Εθνική μας υπόσταση.

4. Ο τερματισμός της παρουσίας των ξένων βάσεων στη χώρα μας, μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά για νέα βήματα προόδου στην υπόθεση του αφοπλισμού. Μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά για τη δημιουργία ζωνών Ειρήνης στη Μεσόγειο, στα Βαλκάνια.

Το Δημοτικό Συμβούλιο δηλώνει την αντίθεσή του σε κάθε διάλογο που οδηγεί σε νέα παραμονή των Αμερικάνικων βάσεων στη χώρα μας. Ζητάει από την Κυβέρνηση την απόμακρυνση των βάσεων με τη λήξη της συμφωνίας του 1983.

Το Δημοτικό Συμβούλιο ζητάει επίσης την κατάργηση κάθε ξένης στρατιωτικής βάσης στην χώρα μας.

Καλεί το λαό της Πόλης να αγωνιστεί για το διώξιμο των βάσεων, για κατάργηση των πυρηνικών, για απύραυλα Βαλκάνια, για Μεσόγειο Θάλασσα Ειρήνης χωρίς ξένους στόλους, για μια Ελλάδα που δεν θα ανήκει σε στρατιωτικούς συνασπισμούς, για μια Ελλάδα σε ένα κόσμο ασφάλειας και Ειρήνης.

**Συζήτηση με τον
προϊστάμενο τεχνικών
υπηρεσιών της ΔΕΥΑΙ
κ. Γ. ΓΚΕΣΟΥΛΗ**

ΕΡΩΤΗΣΗ: Φέτος το φθινόπωρο εμφανίστηκαν αρκετές διακοπές νερού. Η Δημοτική Αρχή και η ΔΕΥΑΙ, ισχυρίστηκαν ότι οι διακοπές αυτές, οφείλονται στην άσχημη κατάσταση στην οποία βρίσκεται το δίκτυο ύδρευσης και στις εργασίες που γίνονται τώρα. Ωστόσο υπάρχουν μερικοί που απλά λένε. Τα προηγούμενα χρόνια είχαμε στα Γιάννενα άφθονο νερό, διακοπές δεν είχαμε και όλα καλά πήγαιναν. Μπορείτε να μας πείτε τι ακριβώς συμβαίνει;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Υπάρχει ένα μεγάλο λάθος στη σκέψη αυτών που λένε ότι παλιότερα δεν είχαμε διακοπές νερού ή ότι το νερό που έφτανε στην πόλη επαρκούσε. Υπήρχαν περιοχές όπως η Αγία Τριάδα, η Πεντέλη κλπ., που είχαν μεγάλα προβλήματα έλλειψης νερού.

Διακοπές νερού από έλλειψη υπήρχαν στα ψηλά σημεία της πόλης. Δεν ήταν βέβαια πολύ αισθητό το πρόβλημα στην κάτω πόλη και γι' αυτό ίσως δημιουργούνται αυτές οι λαθεμένες εντυπώσεις. Είμαστε όμως υποχρεωμένοι να βλέπουμε το σύνολο της πόλης και γι' αυτό το λόγο γίνονται εργασίες στο δίκτυο τα τελευταία χρόνια και γι' αυτό το λόγο μιλάμε για προβληματικό δίκτυο.

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Υπάρχει ένα δίκτυο ύδρευσης που κατασκευάστηκε χωρίς συγκεκριμένη μελέτη που να λαμβάνει υπ' όψη τις ανάγκες της πόλης και την ανάπτυξη της. Από την στιγμή που έχεις μια αύξηση του πληθυσμού και ακόμα αύξηση των αναγκών του σε νερό και έχεις από την άλλη μεριά ένα δίκτυο που παραμένει στην ίδια κατάσταση, εδώ και 20-30 χρόνια, υπάρχει πρόβλημα.

Δεν επαρκούν οι υπάρχοντες αγωγοί για να τροφοδοτήσουν σε νερό όλους ανεξαιρέτως τους κατανλωτές. Δεν επαρκούσαν οι αντλητικές εγκαταστάσεις και ακόμα το δίκτυο δεν ήταν σχεδιασμένο για να φτάνει σ' όλες τις περιοχές της πόλης. Να λοιπόν γιατί μιλούσαμε και μιλάμε για ένα προβληματικό δίκτυο. Είμαστε υποχρεωμένοι να στηρίζουμε στην γνώση της πραγματικότητας και όχι σε ανευθύνες και εμπειρικές σχέσεις για να δώσουμε απαντήσεις στα ερωτήματα που μπαίνουν.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπήρχε λοιπόν στην πόλη πρόβλημα επάρκειας νερού. Παρά το γεγονός ότι το πρόβλημα ήταν παλιότερο, οι επεμβάσεις στο δίκτυο, οι εργασίες δηλαδή, άρχισαν ουσιαστικά γύρω στο 1986 με την κατασκευή του νέου αντλιοστασίου στην Κρύα. Τι προβλήματα είχε το αντλιοστάσιο, τί προβλήματα έλυσε το νέο αντλιοστάσιο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι υπήρχε πρόβλημα από παλιότερα. Τα έργα χρειάζεται να προγραμματίζονται πριν εμφανιστεί η όξυνση του προβλήματος.

Ουσιαστικά έργα στο δίκτυο διανομής νερού άρχισαν να γίνονται μετά το 1985 που στελεχώθηκε η ΔΕΥΑΙ και σαν υπηρεσία μπόρεσε να μελετήσει και να προγραμματίσει αυτά τα έργα. Τώρα όσον αφορά το νέο αντλιοστάσιο:

Υπήρχε ένα αντλιοστάσιο που λειτουργούσε στην Κρύα χωρίς να έχει γίνει κάποια στοιχειώδης μελέτη λειτουργίας του. Λέγαμε δεν επαρκεί το νερό, βάζαμε μια αντλία, τη συνδέαμε μ' ένα σωλήνα και αυτό ήταν όλο.

Δεν μπορούσαμε να ελέγξουμε την ποσότητα του νερού που αντλούσαμε, η λειτουργία του ήταν αντικονομική και πληρώναμε άσκοπα ποσά στη ΔΕΗ.

Υπήρχαν δύο γεωτρήσεις που αντλούσαμε νερό από 40-60 μέτρα και διοχετεύονταν σ' ένα ανοιχτό φρεάτιο με αποτέλεσμα μεγάλη ποσότητα νερού να χάνεται. Η κατάσταση επεικώς μπορεί να χαρακτηριστεί σαν απαράδεκτη. Όσο για προγραμματισμό καλύτερα να μη μιλάμε. Θα σας φέρω ένα απλό παράδειγμα: Ο υποβασμός της τάσης, γινόταν μέσω ενός μετασχηματιστή. Για εφεδρεία, υποτίθεται, υπήρχε κι ένας δεύτερος μετασχηματιστής, ο οποίος όμως δεν ήταν συνδεδεμένος με τους ηλεκτρικούς πίνακες, ούτε με την υψηλή τάση. Για 10 χρόνια ο μετασχηματιστής δεν λειτουργούσε ούτε για ένα λεπτό, με αποτέλεσμα να πάθει βλάβες. Ετσι παλιότερα γίνονταν διακοπές στο αντλιοστάσιο επειδή ο μετασχηματιστής ήταν ένας και υπερθερμαινόταν. Τώρα και οι δύο μετασχηματιστές είναι συνδεδεμένοι σε παράλληλη σειρά στο ηλεκτρικό κύκλωμα υψηλής τάσης με αποτέλεσμα βέβαια την εύρυθμη λειτουργία του αντλιοστασίου.

Η ΔΕΥΑΙ με βάση την μελέτη του κ. Παπαβρανούση, προχώρησε στην κατασκευή του νέου αντλιοστασίου. Είναι ένα σύγχρονο έργο, από τα σοβαρότερα έργα υποδομής.

Αντικατάσταση του παλιού δικτύου στην περιοχή Καραβιάς.

στη στο ευρύ κοινό. Ξεκίνησε να κατασκευάζεται στις αρχές του 1986 και έπρεπε να τελειώσει την άνοιξη του ίδιου έτους. Εξαιτίας της έλλειψης πιστώσεων, φτάσαμε στο σημείο να τελειώσουμε το βασικό έργο του αντλιοστασίου στα τέλη του 1988. Αντιλαμβάνεστε ότι δεν μπορούμε να μιλάμε ούτε για στοιχειώδη προγραμματισμό, όταν τα έργα υποδομής αντιμετωπίζονται μ' αυτόν τον τρόπο.

ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΝ Ο ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΤΙ ΕΡΓΟ ΕΓΙΝΕ, ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

- Προβληματικό από την κατασκευή του το εξωτερικό δίκτυο. 6 χιλιόμετρα χωρίς βάνες.
- Αναγκαίο κακό οι διακοπές. Εξαιτίας της κατάστασης του δικτύου και των εργασιών που ήταν αναγκαίες.
- Τεράστιας σημασίας το έργο του νέου αντλιοστασίου της Κρύας.
- Ανάγκη αυξημένων πιστώσεων για έργα στο δίκτυο ύδρευσης.
- Επάρκεια νερού για αρκετά χρόνια εξασφαλίζεται με τα νέα έργα.
- Έργα αντικατάστασης του παλιού δικτύου στην πόλη.

Κατασκευάσαμε και νέα δεξαμενή, όπου συγκεντρώνεται το νερό απ' όλες τις γεωτρήσεις για να μην έχουμε απώλειες. Προγραμματίζουμε δύο νέες γεωτρήσεις που θα τις συνδέσουμε σε σύντομο χρονικό διάστημα με την δεξαμενή της Κρύας, για να ξεπεραστεί για μερικά χρόνια το πρόβλημα επάρκειας σε νερό που εμφανίστηκε φέτος με την επικίνδυνη πτώση της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα της Κρύας.

Το έργο που κατασκευάστηκε στην Κρύα είχε και μια άλλη πλευρά που δεν είναι γνω-

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πέρα από τα άλλα υπήρχε και κίνδυνος μεγάλων καταστροφών στο δίκτυο, αν δεν κατασκευάζονταν το νέο αντλιοστάσιο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τέτοιοι κίνδυνοι υπήρχαν. Πριν μερικά χρόνια είχαν καεί πολλά τροφοδοτικά, καλώδια των αντλητικών συγκροτημάτων της Κρύας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τελικά αυτό το νέο αντλιοστάσιο το βάλατε σε λειτουργία φέτος το φθινόπωρο. Πέρα από τις γενικές διακοπές νερού που ήταν απαραίτητες για να γίνει η σύνδεση, εμφανίστηκαν και άλλες διακοπές. Μερικοί κατηγορούν τη ΔΕΥΑΙ για ανικανότητα σ' αυτό το ζήτημα. Φτάνουν μάλιστα σε σημείο να λένε ότι δεν προβλέγατε τις νέες πιέσεις και σπάσαν οι αγωγοί.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι αλήθεια ότι εμφανίστηκαν και μερικοί που μας είπαν ότι σε 3 ώρες, ότι ήταν δυνατό να γίνει η σύνδεση. Είναι συνηθισμένο το φαινόμενο να κάνουν όλοι τους μηχανικούς και τους γνώστες των πάντων. Δεν είναι σοβαρές τοποθετήσεις αυτές. Όπως δεν είναι σοβαρές και οι άλλες τοποθετήσεις που λένε ότι δεν είχαμε προβλέψει τις πιέσεις. Αναμένουμε σπασίματα σε αγωγούς από της Ακατάστασης, όχι γιατί δεν αντέχαν οι σωλήνες, αλλά γιατί μερικά σημεία, ιδιαίτερα οι παλιές συλλογές ήταν εξασθενημένα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Το να γίνει ένα σπασίμο δεν είναι περίεργο. Το να μένει όμως η πόλη από ένα σπασίμο για 24 ώρες χωρίς νερό, είναι περίεργο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι από τα περίεργα που εξηγούνται και εξηγούν, γιατί δεν υπήρξε στοιχειώδης προγραμματισμός στην κατασκευή του δικτύου. 8 χιλιόμετρα είναι το δίκτυο που μεταφέρει το νερό στις δεξαμενές και δεν υπήρχε ούτε μία βάνα. 4 ώρες χρειάζομαστε για να αδειάσει το δίκτυο, 4 ώρες για να γεμίσει, κάμποσες ώρες να ξαναγεμίσει οι δεξαμενές και όλα αυτά για ένα σπασίμο στον κεντρικό αγωγό, που μπορεί η υπηρεσία μας να το επιδιορθώσει σε 1 ώρα.

Δεν υπάρχει καμία βάνα διακοπής συνδεδεμένη στο δίκτυο. Τώρα τοποθετήσαμε μια μεγάλη βάνα, αλλά και γι' αυτήν και για κάθε εργασία που θα γίνεται, πρέπει να κατανηθεί ότι θα υπάρχουν διακοπές.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ας μιλήσουμε λίγο πιο αναλυτικά για την κατάσταση των αγωγών μεταφοράς. Τι προβλήματα υπάρχουν, τί χρειάζεται να γίνει.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σήμερα στην πόλη μεταφέρουμε νερό με 3 αγωγούς. Οι δύο αγωγοί των 35 εκατοστών και των 27,5 εκατοστών είναι κατασκευασμένοι από δεκαετιών.

Ο κύριος αγωγός των 60 εκατοστών, κατασκευάστηκε πριν 7-8 χρόνια. Και αυτός ο αγωγός από τεχνική άποψη, είναι κατασκευασμένος επιτόλεια.

Δεν έχει ούτε μία βάνα να μπορείς να διακόπτεις το νερό, δεν έχει ένα εξεριστήριο, δεν έχει μια αντιπληγμιακή βαλβίδα, δεν υπάρχει καθοδική προστασία του δικτύου. Βέβαια για την κατάσταση αυτή δεν μπορεί κανείς να κατηγορήσει τους μηχανικούς που ήταν υπεύθυνοι για την κατασκευή των έργων, αλλά θα πρέπει να αναζητηθούν οι ευθύνες σ'

αυτούς που αντιμετωπίζουν τα έργα υποδομής σαν έργα δεύτερης κατηγορίας και δεν διαθέτουν τα ανάλογα κονδύλια.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εξηγήστε να καταλάβει ο κόσμος τί σημαίνουν αυτά.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θα πω ένα παράδειγμα για να γίνει κατανοητή η αναγκαιότητα των αντιπληγμιακών βαλβίδων. Τις προάλλες κόπηκε απροειδοποίητα για δευτερόλεπτα το ρεύμα στο αντλιοστάσιο. Σταμάτησαν οι αντλίες. Το σταμάτημα δημιούργησε δυναμική κίνηση του νερού μέσα στο δίκτυο και έσπασε ο αγωγός με τις γνωστές συνέπειες. Κατηγορηθήκαμε μάλιστα για την απροειδοποίητη διακοπή της διακοπής ρεύματος. Αν υπήρχαν αντιπληγμιακές βαλβίδες θα προστατεύονταν το δίκτυο.

Η καθοδική προστασία σήμερα είναι απαραίτητη για να προστατευτεί το δίκτυο από τη διάβρωση. Για όλα αυτά που χρειάζεται σήμερα το εξωτερικό δίκτυο, η ΔΕΥΑΙ έκανε μελέτη. Τα έργα προϋπολογισμού 61 εκ. χαρακτηρίστηκαν πραγματικά σπείγοντα. Ζητήθηκε χρηματοδότηση 20 εκατομμυρίων από τη Νομαρχία, ώστε με τα δάνεια να γίνει το έργο. Μας τα εγκρίνανε γι' το 1989. Ελπίζουμε να κατασκευαστούν αυτά τα έργα στον επόμενο χρόνο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Καλά όλα αυτά. Αλλά υπάρχουν μερικοί και λένε: Αφού η ΔΕΥΑΙ και η Δημοτική Αρχή διαπίστωσαν αυτή την κατάσταση, τί έκαναν;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το πρόβλημα εντοπίζεται στην ανεπάρκεια πιστώσεων. Η πόλη αναπτύσσεται, με αποτέλεσμα να γίνεται απαραίτητη η κατασκευή νέων δικτύων για ικανοποίηση σχετικών αιτημάτων των συμπολιτών μας. Επίσης τμήματα του δικτύου χρειάζονται αντικατάσταση, επειδή έχουν φθαρεί. Από την άλλη μεριά χρειάζονται να γίνουν επεμβάσεις για την εύρυθμη λειτουργία και προστασία του δικτύου. Επειδή οι πιστώσεις είναι περιορισμένες, θα πρέπει να γίνει επιλογή για το που θα διατεθούν τα χρήματα που υπάρχουν. Είναι φυσικό νομίζω να προτιμηθεί η ικανοποίηση των αιτημάτων των συμπολιτών, πράγμα που γίνεται στο μέτρο του δυνατού, τα τελευταία χρόνια. Ετσι όμως δεν γίνονται τα απαραίτητα έργα για την προστασία του δικτύου, με αποτέλεσμα τα φαινόμενα έλλειψης νερού που παρατηρήθηκαν από σπασίματα τροφοδοτικών αγωγών κλπ. Εμείς σαν ΔΕΥΑΙ είμαστε έτοιμοι από πλευράς μελετών και ετοιμότητας για την κατασκευή τέτοιων έργων. Πρέπει όμως να γίνει κατανοητό ότι για να μπορέσουμε να δουλέ-

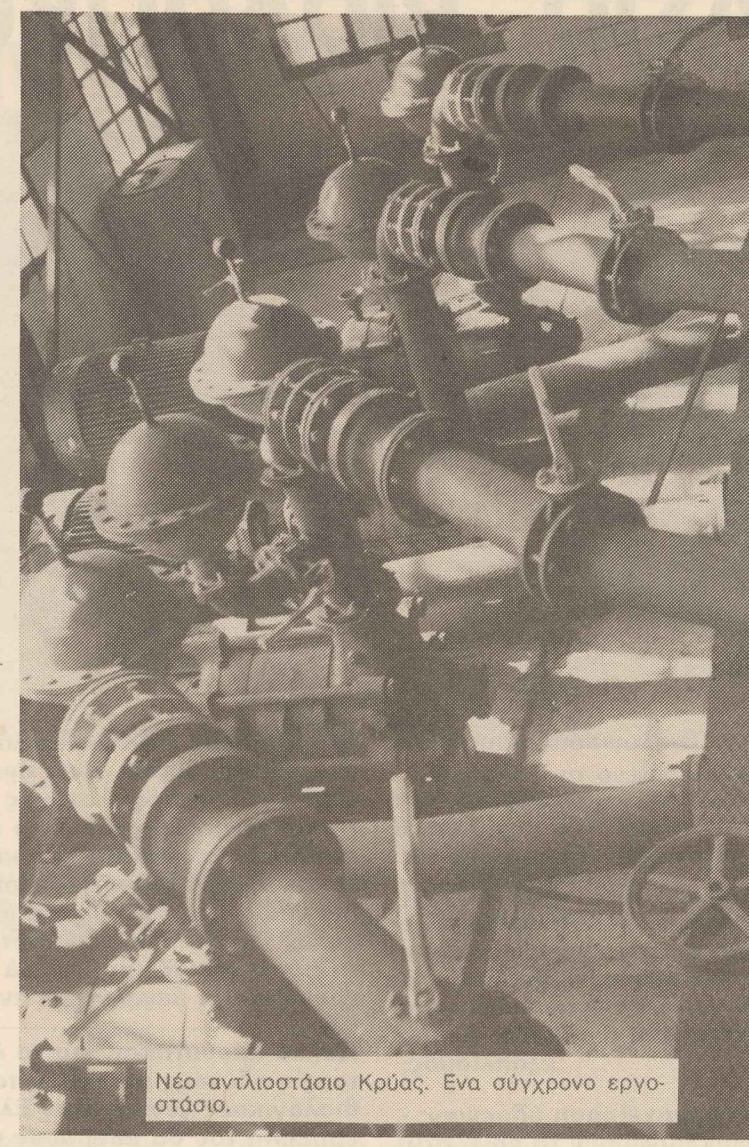

Η νέα δεξαμενή στην Κρύα που συγκεντρώνει το νερό απ' όλες τις γεωτρήσεις.

ψουμε προγραμματισμένα χρειάζονται χρηματοδοτήσεις με άλλη λογική.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τελικά πέρα από τα προβλήματα, υπάρχει ένα αξιόλογο έργο της ΔΕΥΑΙ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι κάθε άλλο παρά μικρό είναι το έργο της ΔΕΥΑΙ στην ύδρευση. Ιδιαίτερα τα τελευταία 3 χρόνια. Κάναμε πολλά έργα που είναι σημαντικά.

Νέο αντλιοστάσιο Κρύας. Ένα σύγχρονο εργοστάσιο.

Η κατασκευή της νέας δεξαμενής, το αντλιοστάσιο, οι επεκτάσεις δικτύων, το μεγάλο έργο που γίνεται τώρα στην Καραβιά κλπ. είναι γνωστά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Λέτε ότι το έργο είναι γνωστό, όμως οι πολλοί δεν τα έχουν δει αυτά τα έργα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα έργα υποδομής δεν «φαίνονται». Αλλά είναι θαμένα στο χώμα, αλλά είναι μακριά από την πόλη. Η πόλη χρειάζεται έργα υποδομής, έστω κι αν δεν φαίνονται.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Το εσωτερικό δίκτυο που διανέμει το νερό μέσα στην πόλη σε τί κατάσταση βρίσκεται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το μεγαλύτερο μέρος διανομής νερού είναι πολύ παλιό, με αποτέλεσμα να υπάρχουν πολλές διαρροές, σπασίματα, έλλειψη νερού λόγω μικρών διατομών των σωλήνων. Επίσης το δίκτυο διανομής και οι βάσεις τους δεν είναι χαρτογραφημένα και εξασφαλισμέ-

Ο ΝΟΜΟΣ 1069, Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ Η ΑΓΝΟΙΑ ΚΑΙ Η ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ

Οι πρώτοι λογαριασμοί νερού που ήρθαν τη φετινή χρονιά ήταν αυξημένοι. Δεν είναι οι μοναδικοί λογαριασμοί που οι εργαζόμενοι βλέπουν να αυξάνουν. Το ρεύμα, το νοίκι, τα κοινόχρηστα αυτά τάχουν συνηθισμένα. Συνηθισμένοι είναι οι εργαζόμενοι να βλέπουν το ψωμί, το κρέας, το λάδι, όλα τα είδη να ανεφορίζουν ενώ βέβαια οι μισθοί και τα μεροκάματα παραμένουν στα ίδια επίπεδα.

Η αύξηση της τιμής του νερού είναι αλήθεια ότι παραξένευσε, σε ορισμένους δημιούργησε ερωτηματικά, ίσως και έκπληξη. Η τιμή του νερού στην πόλη μας έμεινε σταθερή για 3 χρόνια. Καμιά σύγκριση με τις αυξήσεις άλλων τιμολογίων δεν μπορεί να γίνει. Αυτή είναι μια πρώτη παρατήρηση που έχει αξία. Γιατί σ' αυτά τα τρία χρόνια το ρεύμα που αποτελεί το 45% των εξόδων της Δημοτικής Επιχείρησης Υδρεύσης - Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) αυξήθηκε πολλές φορές.

Υπάρχουν όμως μερικοί που λένε. Καλά το κράτος μας φορτώνει με αυξήσεις. Δεν είναι λίγο περίεργο να γίνεται αυτό και από δήμους, από μια αριστερή Δημοτική Αρχή. Πριν απαντήσει ο κάθε καλοπροαίρετος συμπολίτης μας θα πρέπει να κατανοήσει ορισμένα πράγματα και να απαντήσει σ' ένα άλλο ερώτημα. ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΕΡΓΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ 'Η ΟΧΙ;

Οι Δημοτική Επιχειρήσεις Υδρεύσης - Αποχέτευσης ιδρύθηκαν με το Νόμο 1069 επί κυβερνήσεως Νέας Δημοκρατίας. Ο Νόμος αυτός προβλέπει το εξής απλό πράγμα. Για τα έργα ύδρευσης, αποχέτευσης το 1/3 το πληρώνει το κράτος και τα 2/3 καλύπτονται από δάνεια με υψηλό επιτόκιο που τελικά πληρώνονται από τους δημότες αυξημένα με τους τόκους. Τί πρόβλημα δημιουργεί στην πόλη μας συγκεκριμένα αυτός ο Νόμος;

Στην πόλη μας αυτό τον καιρό εκτελείται ένα τεράστιο έργο. Φέτος ο προϋπολογισμός της ΔΕΥΑΙ ξεπερνάει το 1 δισεκατομμύριο. Ίσως μερικά δεν ξέρουν με τί λεφτά γίνονται αυτά τα έργα. Ίσως να νομίζουν ότι τα λεφτά τα δίνει η Πολιτεία.

Δεν είναι όμως έτσι. Τα έργα γίνονται βασικά με δάνεια. Κάθε χρόνο για να πάρεις καινούργιο δάνειο πρέπει να πληρώσεις προηγούμενες δόσεις.

Εδώ το πράγμα δεν είναι καθόλου απλό. Σ' αυτή τη φάση δεν μπορείς να πεις δεν πληρώνω και ας έρθουν να την κλείσουν την επιχείρηση. Γιατί είναι ανάγκη να τελειώσουν τα έργα να λειτουργήσει το αποχετευτικό. Από πού θα βρεθούν τα λεφτά αυτά; Μα μόνο από το νερό (Όταν λειτουργήσει το αποχετευτικό — σ' 1,5 χρόνο περίπου θ' αρχίσει να λειτουργεί κάποιο τμήμα — Θα υπάρχουν έσοδα και από την αποχέτευση).

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ

Υπάρχουν δύο κατηγορίες συμπολιτών απ' αυτούς που λένε να μην γίνει καμιά αύξηση νερού.

Στη μια κατηγορία είναι αυτοί που δεν γνωρίζουν πως έχει το ζήτημα.

Στην άλλη κατηγορία όμως, υπάρχουν και μερικοί υποκριτές. Ενώ ξέρουν πολύ καλά την κατάσταση, λένε όχι στις αυξήσεις. Καταγγέλουν τη Δημοτική Αρχή, αλλά καταπίνουν τη γλώσσα τους αν είναι να μιλήσουν για το νόμο 1069.

Γιατί αν μιλήσουν γι' αυτό το νόμο, θα πρέπει να καταλογίσουν τις ευθύνες στις κυβερνήσεις του δικομματισμού.

Είναι αξιοπερίεργο πως ορισμένοι συνδικατικοί σύμβουλοι απόντες ουσιαστικά από τις ανάγκες και τα προβλήματα της πόλης, απόντες από τους αγώνες που έχει κάνει η Δημοτική Αρχή γι' αυτά τα ζητήματα, βάλθηκαν να καταγγέλουν.

Συνέχεια στη σελ. 14

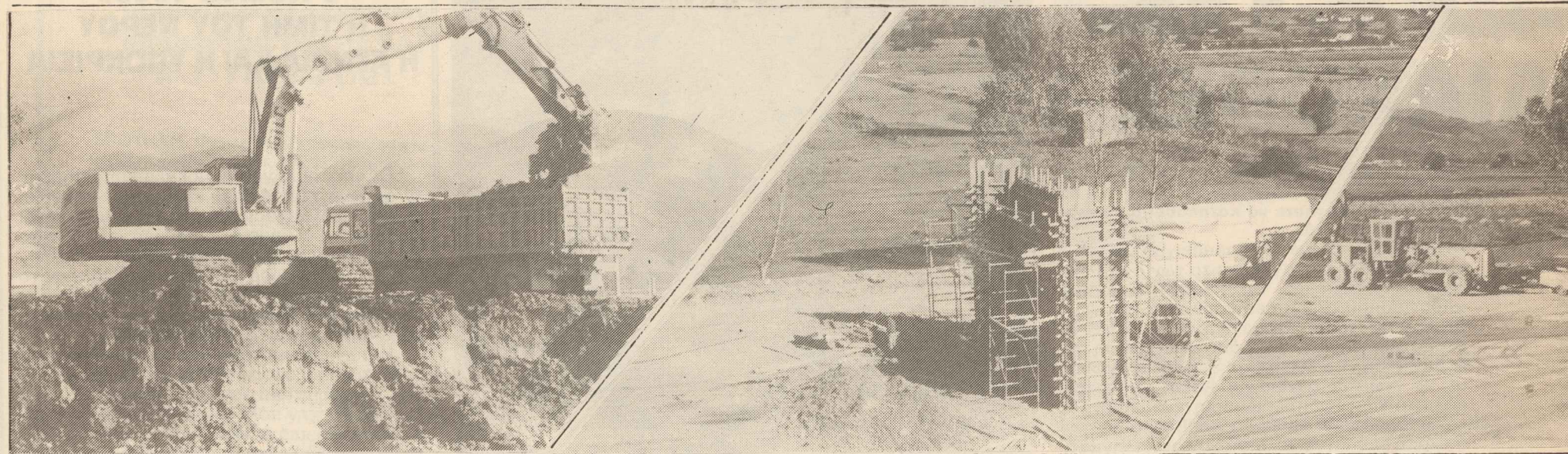
να. Ετσι είναι δύσκολο να εντοπίζονται οι βάνες και οι αγωγοί. Δημιουργούνται έτσι πολλά προβλήματα στα συνεργεία που αποκαθιστούν τις βλάβες, με συνέπεια να είμαστε υποχρεωμένοι να διακόπτουμε την παροχή νερού σε μεγάλες περιοχές της πόλης για να επισκευαστούν βλάβες, πολλές φορές όχι ιδιαίτερα σημαντικές.

Ηδη έχει ξεκινήσει ένα πρόγραμμα κατασκευής νέων δικτύων ύδρευσης, με σκοπό την ενίσχυση ή αντικατάσταση των προβληματικών τμημάτων του δικτύου.

Επίσης σύντομα θα μπει σε ενέργεια πρόγραμμα τοποθέτησης δικλιδίων διακοπής σε διάφορα σημεία του δικτύου.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ

Ενα πολυσυζητημένο έργο, το εργοστάσιο του Βιολογικού καθαρισμού βρίσκεται στη φάση της κατασκευής του. Δικαιολογημένο το ενδιαφέρον. Από μια άποψη το έργο αυτό έγινε σύμβολο. Όλοι σωστά συνδυάζουν την ύπαρξή του με τη δυνατότητα επιτέλους να λειτουργήσει το αποχετευτικό της πόλης. Όλοι σωστά βλέπουν ότι είναι έργο προσασίας του περιβάλλοντος.

Οι εργασίες στο Εργοστάσιο του Βιολογικού καθαρισμού προχωράνε σύμφωνα με την χρηματοδότηση.

Ολοκληρώθηκε η βελτίωση του εδάφους με την σύγχρονη μέθοδο της δυναμικής συμπύκνωσης και προχώρησαν ήδη και έργα στην επιφάνεια. Στις αρχές του νέου χρόνου θα αρχίσει να έρχεται και ο μηχανολογικός εξοπλισμός.

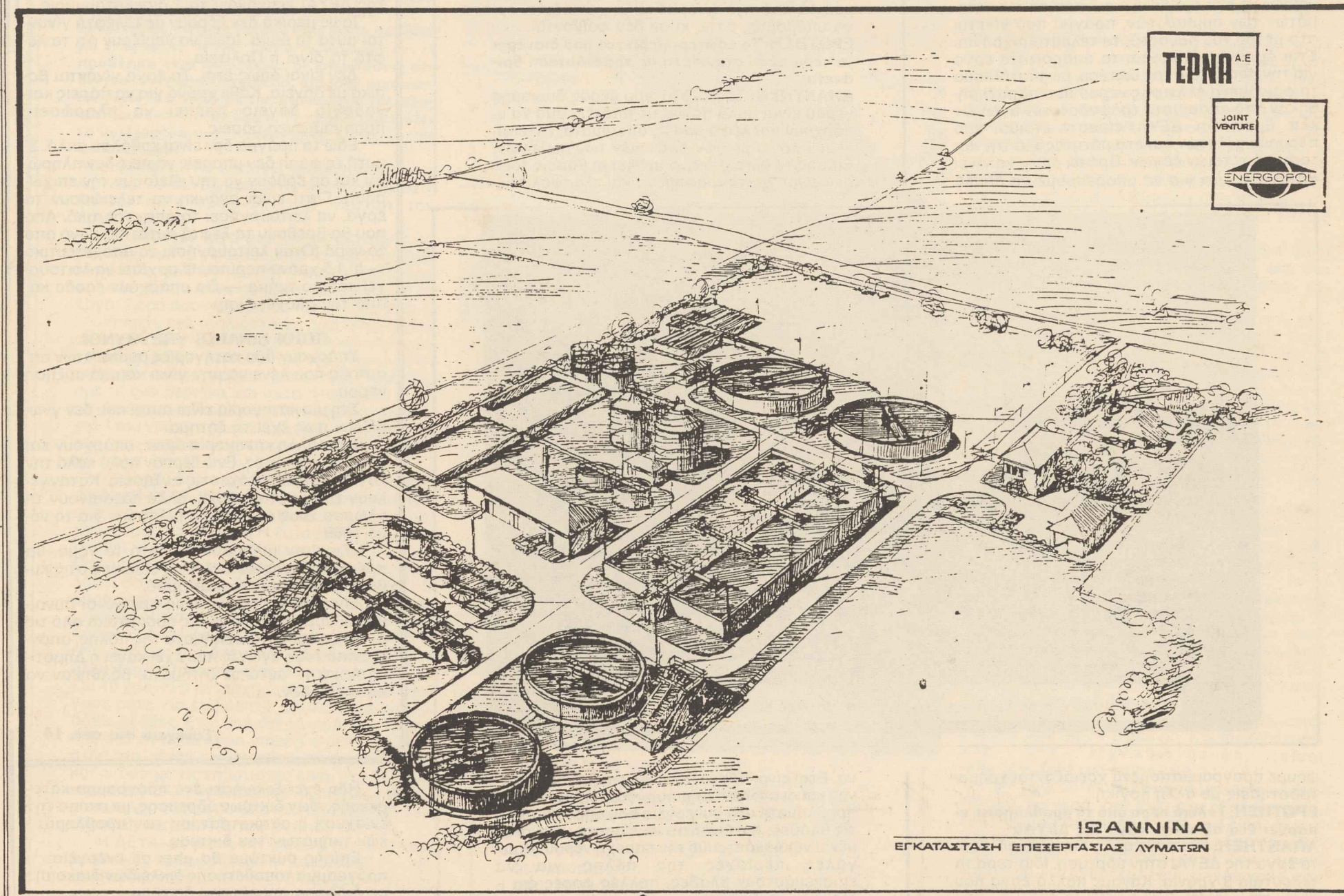
Η ανάδοχος Εταιρεία και η Δημοτική Επιχείρηση ύδρευσης - αποχέτευσης είναι σε θέση να ολοκληρώσουν το έργο στις προβλεπόμενες προθεσμίες (Οχτώβριος 89) μοναδική προϋπόθεση να υπάρξει ομαλή χρηματοδότηση το 1989.

Καλώς εχόντων των πραγμάτων το εργοστάσιο φαίνεται ότι μπορεί να λειτουργήσει στις αρχές του 1990. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι θα λειτουργήσει και το αποχετευτικό σε ελάχιστα έστω τμήματά του. Αυτό θα γίνει γιατί παράλληλα ολοκληρώνονται και τα έργα του κεντρικού δικτύου και ορισμένα τμήματα του δευτερεύοντος. Βέβαια χρειάζονται

ακόμα πολλά για να ολοκληρωθεί η αποχέτευση στην πόλη. Το δευτερεύον δίκτυο είναι προϋπολογισμού 5 δισεκατομμυρίων. Όμως είναι ρεαλιστικός ο στόχος της Δημοτικής Αρχής σε μια πενταετία να τελειώσει το αποχετευτικό και σ' αυτή την διάρκεια να εντάσσονται σταδιακά τα τμήματα που κατασκευάζονται. Η κατασκευή του εργοστασίου του βιολογικού καθαρισμού σημαίνει μία νέα φάση στον αγώνα όλων των δημοτικών Αρχών και του λαού της πόλης για τη λύση του καυτού προβλήματος της αποχέτευσης και σ' αυτή τη φάση χρειάζονται πολλά επείγοντα πράγματα να γίνουν. Και γι' αυτά χρειάζεται η μεγαλύτερη ενεργοποίηση όλου του λαού της πόλης.

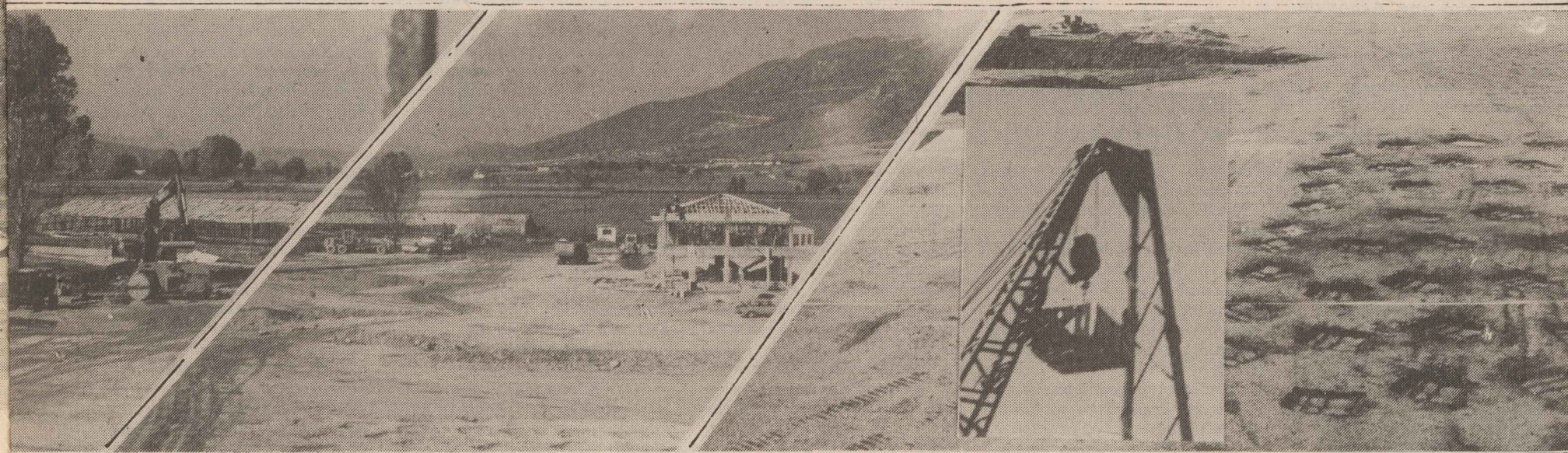
Πολλά ακούστηκαν, για το εργοστάσιο του βιολογικού καθαρισμού, για τους κινδύνους μόλυνσης του Καλαμά. Πολλά ακούστηκαν για τους βιολογικούς γενικά στην Ελλάδα. Η δυσπιστία του κόσμου με βάση την εμπειρία του θα μπορούσε να πει κανείς ότι είναι δικαιολογημένη. Οι όμως για την περίπτωση τέτοιου είδους βιολογικών καθαρισμών. Η εφημερίδα μας λαβαίνοντας υπ' όψη το αυξημένο ενδιαφέρον, δημοσιεύει σήμερα μια ανάλυση που με απλά λόγια εξηγεί την λειτουργία του εργοστασίου.

Η ανάλυση αυτή συντάχθηκε από τον κ. Στάθη Παπαθρανοούση μέλος και εκπρόσωπο του Τ.Ε.Ε. στη Διοίκηση της ΔΕΥΑΙ. Η ανάλυση αυτή αναφέρεται στους βιολογικούς σαν και αυτόν που κατασκευάζεται.

ΜΟΥ

Στην τελική ευθεία

Πως λειτουργεί ο βιολογικός

— Τα ακάθαρτα λύματα όταν καταφθάνουν σε μια εγκατάσταση βιολογικού καθαρισμού είναι ένα θολό, με σκούρο χρώμα, υγρό που ήδη κατά την διαδρομή έχει αρχίσει να σήπεται.

Η διεργασία καθαρισμού ακολουθεί διάφορα στάδια: Το πρώτο στάδιο γίνεται στα έργα εισόδου.

Με άντληση ανεβάζονται σε κάποιο ύψος πάνω από την επιφάνεια του εδάφους (3-4 μέτρα) έτσι που στη συνέχεια η ροή στις εγκαταστάσεις καθαρισμού να γίνεται με φυσική ροή.

Η πρώτη κατεργασία είναι η εσχάρωση. Τα ακάθαρτα νερά περνούν από εσχάρους ό,τι κατακρατούνται τα χοντρά αντικείμενα.

Στη συνέχεια γίνεται η εξάμμιση, όπου διαχωρίζονται τα βαρύτερα αιωρούμενα στοιχεία όπως άμμος ή θραύσματα από κόκκαλα κλπ.

Ακολουθούν μεγάλες δεξαμενές πρωτοβάθμιας καθίζησης, όπου επικρατεί ηρεμία. Η εισόδος γίνεται από το κάτω μέρος, στο κέντρο της κυκλικής δεξαμενής και η έξοδος με υπερχειλίση από την περιφέρεια. Στη διαδρομή από το κέντρο στην περιφέρεια, που γίνεται πολύ αργά, κατακάθονται τα σωματίδια που αιωρούνται και το νερό που υπερχειλίζει είναι σχετικά καθαρό όχι όμως διαυγές. Έχει απαλλαγεί από μεγάλους μέρους του ρύπου, έχει όμως πολλές οργανικές ουσίες που βρίσκονται σε κατάσταση διάλυσης που δεν μπορούν να αποχωριστούν με καθίζηση.

Εδώ τελειώνει το πρώτο στάδιο του μηχανικού καθαρισμού.

Ακολουθεί το δεύτερο στάδιο, της βιολογικής επεξεργασίας. Το σχετικά διαυγές νερό οδηγείται στις δεξαμενές αερισμού. Εκεί ανακατεύεται με αέρα κι έτσι το οξυγόνο της ατμόσφαιρας διαλύεται στο νερό και αποτελεί τροφή για αερόβιους μικροοργανισμούς που αποσυνθέτουν τις οργανικές ουσίες που βρίσκονται σε

διάλυση. Αποτέλεσμα αυτής της διεργασίας είναι η παραγωγή νέων σωματιδίων που αποτελούν μια δευτερογενή λάσπη που στη συνέχεια μπορεί να διαχωριστεί σε νέες δεξαμενές δευτεροβάθμιας καθίζησης όμοιες με τις πρώτες.

Υστερα από ορισμένο χρόνο παραμονής του νερού στις δεξαμενές οξυγόνωσης και στη συνέχεια στις δεξαμενές δευτεροβάθμιας καθίζησης, το νερό που υπερχειλίζει από τις τελευταίες είναι και καθαρό και διαυγές. Έχει απαλλαγεί πλέον από τις οργανικές ουσίες και τα παθογόνα μικρόβια και μπορεί να οδηγηθεί στον τελικό αποδέκτη. Έχει, σε κατάσταση διάλυσης, μόνο ανόργανα άλατα, κυρίως νιτρικά και φωσφορικά.

Πριν οδηγηθεί στον αποδέκτη υφίσταται, όταν οι αναλύσεις δείξουν ότι υπάρχει ανάγκη και χλωρίωση για να νεκρωθούν τυχόν απομένοντα παθογόνα μικρόβια, κυρίως κολοβακίλοι.

Η καθαρότητα του νερού, μετά την επεξεργασία αυτή δεν είναι κατώτερη από την καθαρότητα του οποίου επιφανειακού αποδέκτη.

Όταν ο αποδέκτης είναι ένα ποτάμι με στενές όχθες, όπως είναι τα ποτάμια ορεινών περιοχών όπου ο φυσικός αερισμός είναι έντονος, συνεχίζεται φυσιολογικά, όπως γίνεται και για τα νερά του ίδιου του ποταμού, η βιολογική διεργασία και αυτοκάθαρση.

— Μιλήσαμε για τα νερά που καθαρισμένα και διαυγής καταλήγουν στον αποδέκτη. Τι γίνεται όμως με την λάσπη που μαζεύεται στις δεξαμενές καθίζησης; Αυτή ακολουθεί άλλο δρόμο.

Από τις δεξαμενές πρωτοβάθμιας καθίζησης η λάσπη συλλέγεται από τον πυθμένα της δεξαμενής και οδηγείται σε άλλες δεξαμενές, κλειστές αυτή τη φορά, θερμαίνεται σε θερμοκρασία 33° - 35°, όπου με την ενέργεια άλλων μικροοργανισμών, αναερόβιων

αυτή τη φορά, υφίσταται μία αποσύνθεση (χώνευση) των οργανικών ουσιών. Αποτέλεσμα αυτής της χώνευσης είναι η παραγωγή μεθανίου που συλλέγεται σε αεροθάλαμους και χρησιμοποιείται σαν καύσιμο. Με αυτό το αέριο θερμαίνεται η λάσπη των χωνευτών στην απαιτούμενη θερμοκρασία, αλλά παράγεται και ηλεκτρική ενέργεια για την κίνηση των μηχανών που απαιτούνται για την όλη διεργασία. Οι δεξαμενές χώνευσης έχουν διαστάσεις τέτοιες, ώστε η παραγόμενη λάσπη να παραμείνει μέσα σ' αυτές επί 20 περίπου ημέρες για να συντελεσθεί πλήρως η χώνευση.

Η λάσπη από τις δεξαμενές δευτεροβάθμιας καθίζησης είναι γεμάτη μικροοργανισμούς που συντελούν στην αποικοδόμηση των οργανικών ουσιών που βρίσκονται σε διάλυση στο υπό καθαρή νερό, που συντελείται στις δεξαμενές αερισμού με την βοήθεια του οξυγόνου που προστίθεται σ' αυτές τις δεξαμενές. Αυτή η λάσπη λέγεται ενεργός ιλύς και με αντλίες ξαναστέλνεται πίσω και ανακατεύεται με το νερό που διοχετεύεται από την πρωτοβάθμια καθίζηση στις δεξαμενές αερισμού. Επανακυκλοφορεί συνεχώς και χρησιμεύει σαν μαγιά και συντελεί στη γρήγορη αποικοδόμηση των οργανικών ουσιών. Ένα μέρος αυτής της λάσπης που περισσεύει ανακατεύεται με την λάσπη της πρωτογενούς καθίζησης και πηγαίνει και αυτή στους χωνευτές.

Μετά από αυτή τη διεργασία η παχύρρευστη λάσπη που βγαίνει από τους χωνευτές περνάει σε ειδικές εγκαταστάσεις αφυδάτωσης. Περνάει υπό πίεση ανάμεσα από δύο παράλληλες ταινίες από ύφασμα και το μεν πλεονάζον νερό περνάει το ύφασμα και οδηγείται στην αρχή της εγκατάστασης όπου ακολουθεί την πορεία από την αρχή μαζί με τα εισερχόμενα λύματα, η δε στραγγισμένη και ξηρή

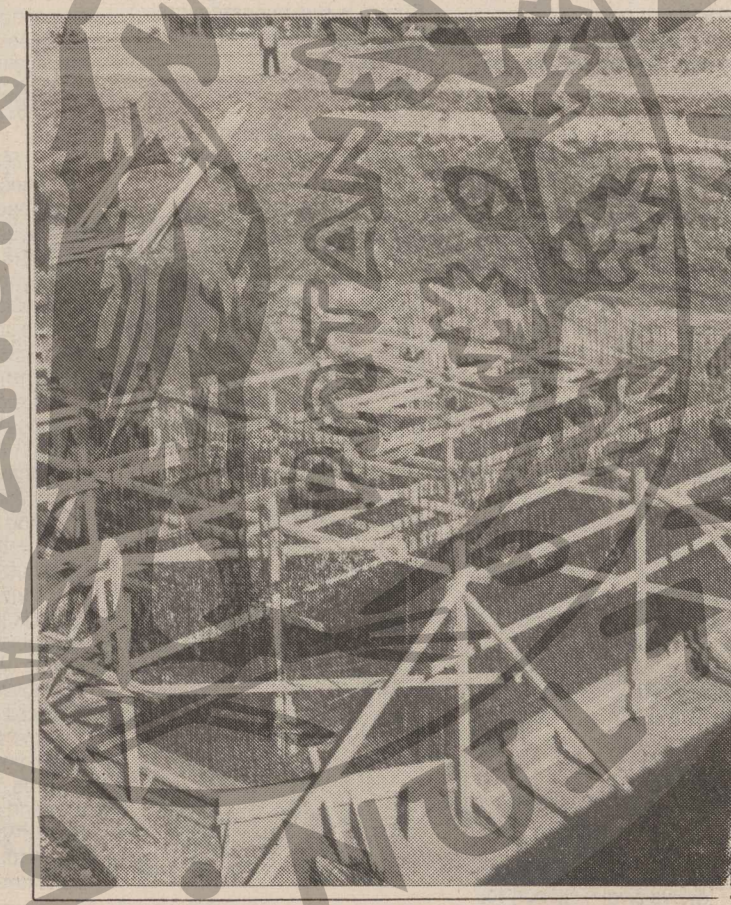
πλέον λάσπη μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν εξαιρετο ζωικό λίπασμα (φουσκή) ή να απορριφθεί σε χωματερές. Είναι τελείως αβλαβής, άοσμη και να αποφευχθεί σε ειδικούς κλιβάνους χρησιμοποιώντας σαν βοηθητικό καύσιμο το μεθάνιο από τους χωνευτές.

Το νερό που βγαίνει από μια εγκατάσταση βιολογικού καθαρισμού, είναι τόσο καθαρό που αν στη συνέχεια υποστεί περαιτέρω κατεργασία (διύλιση ή φιλτράρισμα και αποσκλήρυνση, δηλ. απομάκρυνση των ανόργανων αλάτων που βρίσκονται σε διάλυση), γίνεται πόσιμο νερό. Αυτή η διεργασία (σε ότι αφορά την αποσκλήρυνση) διευκολύνεται πολύ εφόσον η διάλυση στον αποδέκτη είναι τέτοια ώστε το σύνολο του νερού του αποδέκτη μετά την

προσθήκη των επεξεργασμένων λυμάτων δεν παρουσιάζει μεγάλο βαθμό σκληρότητας. Στην περίπτωση μας ο Καλαμάς έχει ελάχιστη παροχή το καλοκαίρι 10 μ3/δλ. ενώ τα λύματα δεν θα υπερβαίνουν το μισό κυβικό το δλ. Έχουμε δηλαδή μια διάλυση τουλάχιστον 1:20.

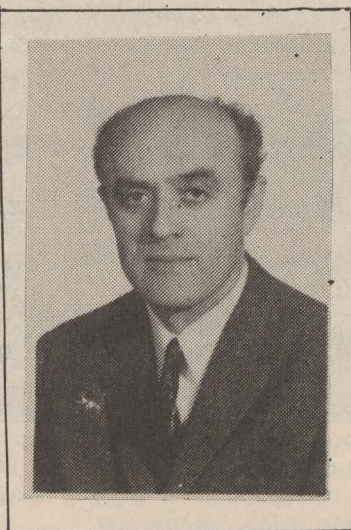
Ετσι υδρεύονται σήμερα όλες οι μεγάλες πόλεις του κόσμου π.χ. η Αθήνα που υδρεύεται από την λίμνη του Μόρνου και παλιότερα από το Μαραθώνα.

Διερωτήθηκε ποτέ τί πίπουν οι αστροναύτες στα πολύμηνα ταξίδια τους στο διάστημα; Απλούστατα: Γίνεται μια συνεχής ανακύκλωση των ίδιων των αποβλήτων τους! Όλος ο θόρυβος για δήθεν βοήθεια του Καλαμά δεν έχει καμία αντικειμενική βάση.

Η εφημερίδα μας ανοίγει σήμερα μια συνεργασία με τον θραυμένο από την Ακαδημία Ηπειρώτη δάσκαλο και συγγραφέα Νίκο Κοσμό δημοσιεύοντας την ενδιαφέρουσα εργασία του «**η πνευματική Αντίσταση στα Γιάννινα**».

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΝΙΚΟΣ Β. ΚΟΣΜΑΣ

Ο Νίκος Κοσμάς γεννήθηκε στο Μιχαλίτσι Ιωαννίνων το 1920. Ο πατέρας του ήταν κι αυτός εκπαιδευτικός και κληρικός από τους αγωνιστές της απελευθέρωσης της Ηπείρου. Ο αδελφός του Δημήτρης, δάσκαλος κι αυτός εκτελέστηκε στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής την Πρωτομαγιά του 1944. Ο Νίκος Κοσμάς φοίτησε στα Δημοτικά Σχολεία της Κρυόβρυσης και του Μιχαλιτσίου. Σπούδασε στη «Ζωσιμαία Σχολή» και στη «Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία» της πόλης μας. Ξαν δάσκαλος υπηρέτησε στην Αθήνα, τον Πειραιά, την Θεσσαλονίκη και τη Χίο.

Από νέος ασχολήθηκε με τη λογοτεχνία. Δημοσίευσε ποιήματα και πεζογραφήματα σε περιοδικά και εφημερίδες της Αθήνας και της Ηπείρου.

Ο Νίκος Κοσμάς έχει να παρουσιάσει ένα πλούσιο λογογραφικό

κό, παιδαγωγικό, ιστορικό, λογοτεχνικό, θεατρικό και γλωσσολογικό έργο.

Σημειώνουμε μερικά από τα έργα του:

«**Τα μοιρολόγια των Πραμάντων**» ανάτυπο από το περιοδικό «Ελληνικά» (1960).

«**Οι δίοδοι της Πίνδου**» ανάτυπο από το περιοδικό «Ηπειρωτική Εστία» (1955).

Το «**Ηπειρωτικό λαϊκό σπίτι**» δημοσιευμένο το 1956 στο ίδιο περιοδικό.

«**Ο Ηπειρωτικός Εκπαιδευτικός Όμιλος**» ανάτυπο από το αφιέρωμα στην Ηπειρο, στη μνήμη Χρήστου Σούλη (1956).

«**Οι παλιοί Έλληνες στις παραδόσεις της Ηπείρου**» ανάτυπο από τα «Ηπειρωτικά Χρονικά» (1984).

Τα θεατρικά έργα «**Το Σούλι ζει**» (1958) και «**Μάρκος Μπότσαρης**» (1959).

Φέτος σε εκδόσεις «Δωδώνη» κυκλοφόρησε η συλλογή διηγημάτων του Νίκου Κοσμά «**Αναδρομή**» ο Νίκος Κοσμάς δημοσίευσε πολλά άρθρα και μελέτες με λογοτεχνικά θέματα «**Απαντα του Χρήστου Χριστοβασιλή**» στο περιοδικό «Νέα Εστία» το 1940, «**Νέοι ηπειρώτες ποιητές**» στην εφημερίδα «Δυτική Ελλάς» το 1940, «**η πνευματική ζωή στα Γιάννινα**» στην εφημερίδα «Κραυγή» το 1940, τα «**άγνωστα ποιήματα του Γιώσεφ Ελιγιά**» στο περιοδικό «Νέα Εστία» το 1952 και το 1970 στο ίδιο περιοδικό «**Μια ανέκδοτη φωτογραφία του Γιώσεφ Ελιγιά**».

Ο Ν. Κοσμάς συνεργάστηκε με την εγκυκλοπαίδεια Χάρη Πάσπα και έγραψε για τον Διονύσιο Σκυλόσοφο, τον Γιώσεφ Ελιγιά, τον Κοσμά τον Αιτωλό, τον Γιώργο Κοτζιούλα, Κώστα Κρυστάλη, τον

Γιώργο Χατζή - Πελερέν, τον Χρήστο Χριστοβασιλή και άλλους.

Εκτός από τις εργασίες του με ηπειρωτικό περιεχόμενο, ασχολήθηκε και με θέματα της Μακεδονίας.

Σε έκδοση της «Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών» το 1968 κυκλοφόρησε το ιστοριογραφικό του βιβλίο «**ο Λαγκαδάς**» που τιμήθηκε με έπαινο από την Ακαδημία Αθηνών. Στο περιοδικό «Μακεδονικά» δημοσιεύτηκε το 1982 η εργασία του «**το γλωσσικό ιδίωμα του Λαγκαδά**» και αργότερα η μελέτη του «Μακεδόνες αγωνιστές στην άλωση των Ψαρών». Ιδιαίτερης αξίας θεωρείται η αποκαλυπτική εργασία του «**ο ανέκδοτος Κώδικας 161 της Χίου, για την σύνοδο της Φλωρεντίας, την άλωση της Θεσσαλονίκης το 1430 και τη μάχη της Βάρνας**» που δημοσιεύτηκε το 1975.

Η πνευματική αντίσταση στα Γιάννινα

Στα χρόνια της κατοχής τα Γιάννινα παρουσίασαν μια πλούσια πνευματική αντίσταση, που φωτίσε το δρόμο του ηπειρώτικου λαού και τον βοήθησε στο σκληρό του αγώνα. Η κατοχή στα Γιάννινα ήταν βαριά, πέτρινη, οσπτική ταφόπετρα, που πλάκωνε τα στήθη των ανθρώπων. Η βία ήταν πολύ ωμή, ο ψυχολογικός καταναγκασμός των καταναγκασμένων των Γιαννιωτών, Ιταλών και Γερμανών, αφάνταστα βαρύς. Η προπαγάνδα δόσε επιστημονικά δολοφάρμακα και χωρίς καμιά αντανάδα.

Η πνευματική αντίσταση στα Γιάννινα κατά χρονολογική σειρά είχε τις παρακάτω εκδηλώσεις.

Α' Εκδόσεις.

Μια ομάδα νέων, που οι περισσότεροι ήταν οργανωμένοι στην ΕΠΟΝ, με πνευματικές ανησυχίες και αντιστάσιακό πνεύμα και που προπολεμικά δημοσίευαν ποιήματα στις φιλολογικές εφημερίδες των Γιαννιωτών εφημερίδων, «Ηπειρος» και «Ηπειρωτικός Αγών», κυκλοφόρησαν το Μάη του 1943 ένα τεύχος τριάντα δύο σελίδων με τον τίτλο «**Νεώτερη Ηπειρωτική Μούσα**».

Στο τεύχος αυτό προτάσσονται έξι ποιήματα του ποιητή Νίκου Χάμου, που πέθανε πρόωγα κι ακολούθούν οι ποιητές Γιώργος Κοτζιούλας, Τάκης Τσιόκας, Χρυσάνθη Ζιτσαία, Τάκης Σιαμόπουλος, Μιχάλης Περάνης, Δ. Σ. Σαλαμάγκας, Αλκή Καστρίτης, Βασίλης Μάκης, Φοίβος Τζιόβας, Μιχάλης Γάκης, Φάνης Ματαόπουλος, Περικλής Κακούρης, Θάνος Γιάνκας, Λάκης Κολβάτσος, Λεωνόρος Παπαβρανούσης, Νίκος Κοσμάς, Βασίλης Μέγλης, Πέτρος Λάμπρος, Άννα Μυράντα, Λάκης Κέκας, Βασίλειος Βλάχος, Γιώργος Χίτας, Χρήστος Χάμος και Βάσος Μπαρούνας.

Η έκδοση αυτή δημιουργήσε μια πνευματική ευφορία στην πόλη των Ιωαννίνων, που στέναζε κάτω απ' τη φροχτή κατοχή. Συζητήσεις και προβληματισμοί άρχισαν να ξανοίγονται μέσα στην απονηχτική ατμόσφαιρα.

Εκεί όμως που κορυφώνεται η πνευματική αντίσταση στα Γιάννινα είναι η έκδοση του

μηνιαίου φιλολογικού περιοδικού «**Ηπειρωτικά Γράμματα**» με ιδρυτές και συντακτική επιτροπή τους μόνους ανθρώπους του πνεύματος και των γραμμάτων που διέθετε τότε η Ηπειρος. Κι αυτοί ήταν: 1) Χρήστος Ι. Σούλης, που στεγαζόταν στο παλιό δημαρχείο, στην οδό Μπιζανίου, όπου παιζόνταν διάφορα παιχνίδια, τάβλι, ντόμινο και παγνιόχαρτα. Άλλο περιστατικό για την αντίσταση του Γιαννιωτή Σούλη στη Μεταξική δικτατορία είναι το παρακάτω: Είχε έρθει στα Γιάννινα ο τότε υπουργός της παιδείας Κ. Γεωργακόπουλος. Όλοι οι μαθητές της «Ζωσιμαίας Σχολής» κι οι καθηγητές μ' επικεφαλής το Γιαννιωτή Σούλη συγκεντρώθηκαν στη μεγάλη αίθουσα τελετών της σχολής για να μας μιλήσει ο υπουργός, ο οποίος συνοδεύονταν από τον Γενικό Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης Ηπείρου και στέλεχος της ΕΟΝ Δημήτριο Παπούλια. Μόλις μπήκαν στην αίθουσα, στην οποία επικρατούσε απόλυτη σιγή, ακούγεται ο Παπούλιας να λέει σε ύφος άγριο:

Αυτοί κ. υπουργέ εδώ (κι εννοούσε εμάς τους μαθητές) δεν έχουν ούτε τον ήμνο της 4ης Αυγούστου. Βέβαιος με αυτά που έλεγε ότι θα εξέδρετε το Γιαννιωτή Σούλη. — Τον ξέρουμε, τον ξέρουμε, απαντήσαμε όλοι οι μαθητές μ' ένα στόμα, σε αλληλεγγύη προς το Γιαννιωτή μας. — Πόστε τον, απάντησε ο υπουργός. Και μεις που δεν τον είχαμε διδαχτεί ποτέ, αλλά ό,τι ξέραμε με την προτροπή του καθηγητή της μουσικής Θωμά Βοντετσιάνου. Ο Παπούλιας είχε εισηγήσει στο δικτατορικό καθεστώς ν' απαγορεύσει και τον «Επίταφιο του Περικλέους», αλλά ο,τι Μεταξάς δεν το τόλμισε. Θα 'ταν παράδειση να μην αναφέρω εδώ και τη δράση του ΚΚΕ στην Ηπειρο στα χρόνια της Μεταξικής δικτατορίας. Κομμουνιστικοί πυρήνες και με έντονο υλικό μάστιγα, δρούσαν στα Γιάννινα, στην Άρτα, στην Πρέβεζα και στα χωριά των Ιωαννίνων Πρωτόπαπα, Κληματαί (Βελταίτα), Ζίτσα, Καρίτσα, Δολιανά, Λαμιάτα, Ελεούσα (Μπαδουί), Βουνοπλαγιά (Ζέλοβα), Μιχαλίτσι, Χουλιάρδες, Αμπελοχώρι (Σκλούπο) και

Τετράκωμο και Κεντρικό (Παλιά Νησίστα) του νομού Άρτας και Θεοπροτικό (Λέλοβα) του νομού Πρέβεζας. Απ' τις πρώτες μέρες της κατοχής ο γυμνασιάρχης Χρήστος Ι. Σούλης έδωσε το σύνθημα της πνευματικής αντίστασης. Υπόβαλε στους Ιταλούς κατακτητές υπόμνημα για την εθνολογική σύσταση της Ηπείρου, το οποίο — κατά γνώμη της ιταλικής στρατιωτικής διοίκησης προς το δικηγόρο Μ. Λάμπα, το μεταφράστηκε του υπομνήματος — «έσωσε την Ηπειρο απ' την προσάρτηση της στην Αλβανία». Το ίδιο υπόμνημα υποβάλε αργότερα και στις γερμανικές αρχές. Το υπόμνημα αυτό δημοσιεύτηκε στα γαλλικά το 1946. Για την όλη πνευματική του δράση (εθνική και εσωική) στην κατοχή φιλικότερη δυο φορές από τις δυνάμεις κατοχής. Τη μια απ' τους Ιταλούς και την άλλη απ' τους Γερμανούς.

Μια άλλη φορά γλίτωσε «ακ θάνατος» απ' τη μαχαίρη Ζερβικού απάντη στη φυλακή της Κέρκυρας, που όρμησε να τον χτυπήσει στο στήθος. Αποχύθηκε όμως το μαχαίρι και τον βρήκε στο μπρό. Ήταν το Δεκέμβρη του 1944 όταν ο Ζέρβας, ύστερα απ' τα χτυπήματα του ΕΛΑΣ, κατέφυγε στην Κέρκυρα παίρνοντας μαζί του όλη του Γιαννιώτη, δασκάλους, καθηγητές, γιατρούς, δικηγόρους, τεχνίτες και μαγαζάτορες. Το 1946 απολύθηκε απ' την υπηρεσία με το θ' ψήφισμα. Η απόλυση τον βρήκε στο Πανεπιστήμιο των Παρισίων να παρακολουθεί φιλολογικά, ιστορικά και παιδαγωγικά μαθήματα με υποτροφία της γαλλικής κυβέρνησης το 1939, η οποία είχε ματαιωθεί λόγω του πολέμου κι ανανεώθηκε το 1945.

Το «**Ηπειρωτικά Γράμματα**» πρωτοβγήκαν το Δεκέμβρη του 1943 και κυκλοφόρησαν ως τον Οκτώβρη του 1944, που απελευθερώθηκε η Ελλάδα απ' τα ναζιστικά στρατεύματα. Στις ελλείδες τους δημοσιεύθηκαν ποιήματα, διηγήματα, μελέτες, μεταφράσεις, φιλολογικές κι ιστορικές βιβλιοκρισίες, κριτικά σημειώματα, ηπειρωτικά δημοτικά τραγούδια, ξυλογραφίες και κείμενα που

επ' τη συμφωνία της Βάρκιζας οι δημιουργοί της πνευματικής αντίστασης κι η νεολαία πίστευαν ότι θα μπορούσαν όχι μόνο να περαιοποιηθούν, αλλά και να προωθήσουν το πολιτιστικό κίνημα ιδρύοντας στις πόλεις

ΝΙΚΟΣ Β. ΚΟΣΜΑΣ

Αναδρομή

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Εκδόσεις «Δωδώνη»

Αναπαλαιώση κτιρίων, Διανοίξεις δρόμων, Διαμορφώσεις χώρων. Μικρά και μεγάλα έργα σε όλα τα σημεία της πόλης. Τα συνεργεία του Δήμου δουλεύουν εντατικά. Λεφτά δεν υπάρχουν πολλά αλλά και η τελευταία δραχμή πιάνει τόπο. Βαρύτητα δίνεται απ' τη δημοτική αρχή εκτός των μεγάλων έργων (ύδρευσης - αποχέτευσης - βιολογικού) και σε μικρά έργα που ανακουφίζουν τον πολίτη... Εγιναν πολλά, γίνονται άλλα και πολλά περιμένουν να γίνουν ακόμα. Θέληση υπάρχει. Ικανότητα και υποδομή η τεχνική υπηρεσία του Δήμου διαθέτει. Αν και η πολιτεία βάλει πιο βαθεία το χέρι της στην τσέπη...

Ενα αίτημα μιας γειτονιάς της περιοχής Ζευγαριών λύθηκε και προχωρούν οι εργασίες κατασκευής του έργου. Μια ολοκληρωμένη γειτονιά

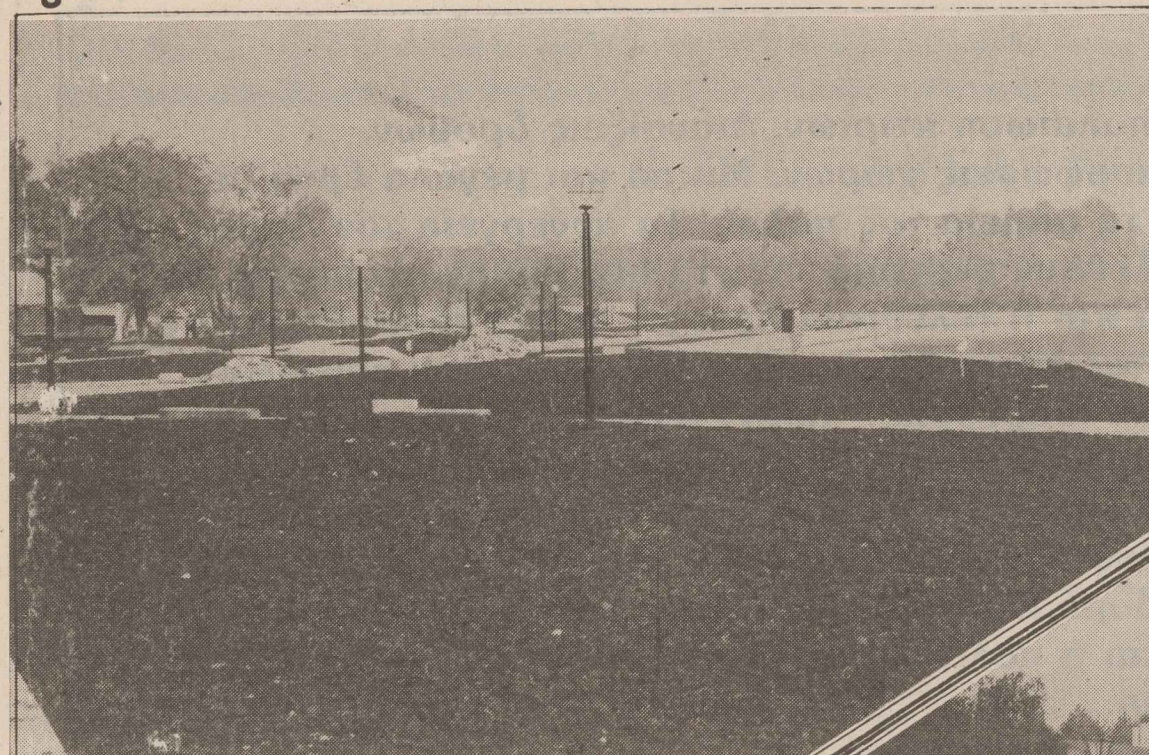
που ήταν απομονωμένη, γιατί δεν υπήρχε δρόμος πρόσβασης, θα αποκτήσει την επικοινωνία της με τον «έξω κόσμο». Το έργο προϋπολογισμού 3 εκατ. δρχ. κατασκευάζεται με αυτεπιστασία από τις υπηρεσίες του Δήμου.

Ολοκληρώθηκαν οι εσωτερικές και εξωτερικές εργασίες του παραδοσιακού κτιρίου στο πάρκο του «ΚΟΥΡΑΜΠΑ» και χρησιμοποιείται για τη στέγαση της Φιλαρμονικής, της χορωδίας και του χορευτικού του Δήμου.

Ετσι είναι σήμερα το παλιό στρατιωτικό Νοσοκομείο (πίσω απ' τη στρατολογία). Τα συνεργεία του Δήμου δουλεύουν εντατικά, πρώτα στο εσωτερικό του κτιρίου, ώστε σύντομα να παραδοθεί κι αυτό στους κατοίκους της πόλης. Θα εξυμνηρήσει πολιτιστικές ανάγκες της νεολαίας (εικαστικό εργαστήρι κλπ.).

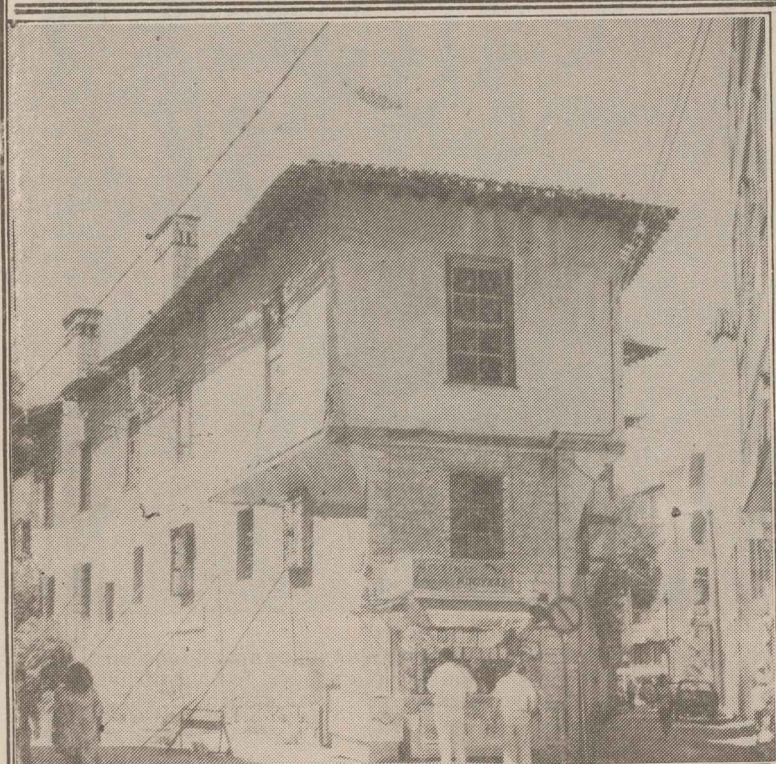

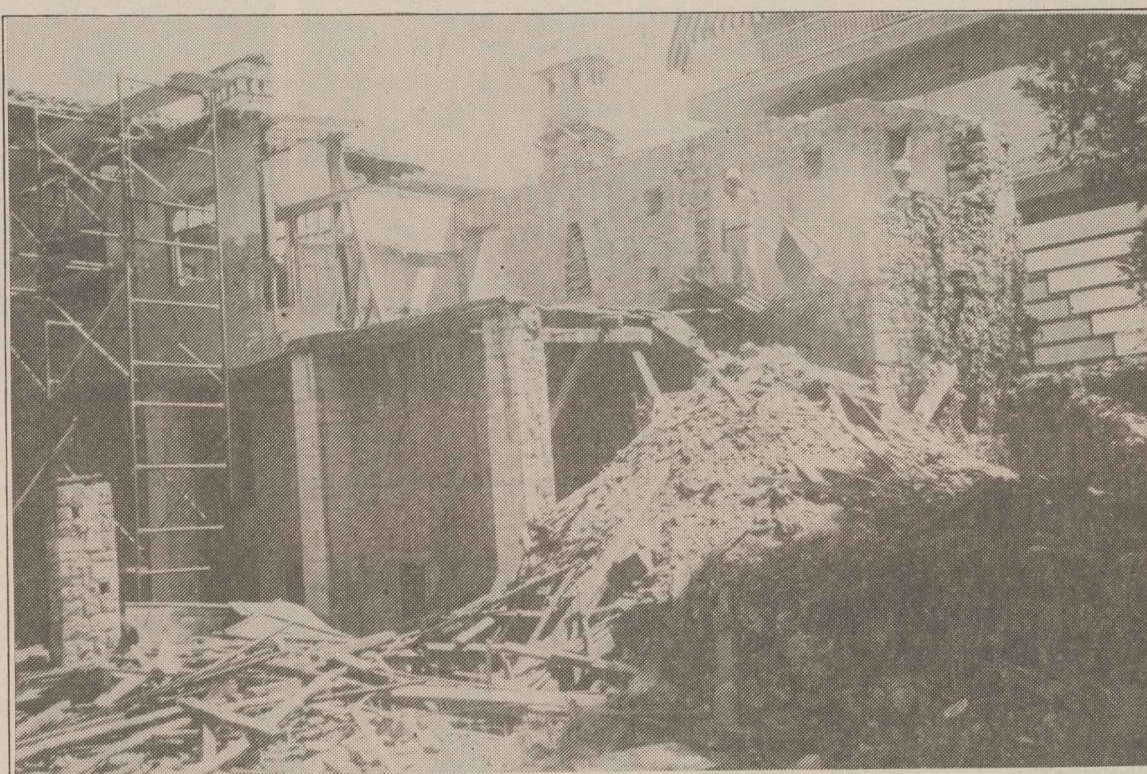
ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΣ: Ένας «κρανίου τόπος» μετατρέπεται σε χώρο περιπάτου και αναψυχής. Στη φάση ολοκλήρωσής τους βρίσκονται οι εργασίες ανάπλασης της παραλιμνίας περιοχής, από τα σφαγεία μέχρι το Κάστρο.
Το έργο γίνεται από τη Δωρεά Κατσάρη και σίγουρα θα δώσει «καινούργιο πρόσωπο» σε ολόκληρη την περιοχή.

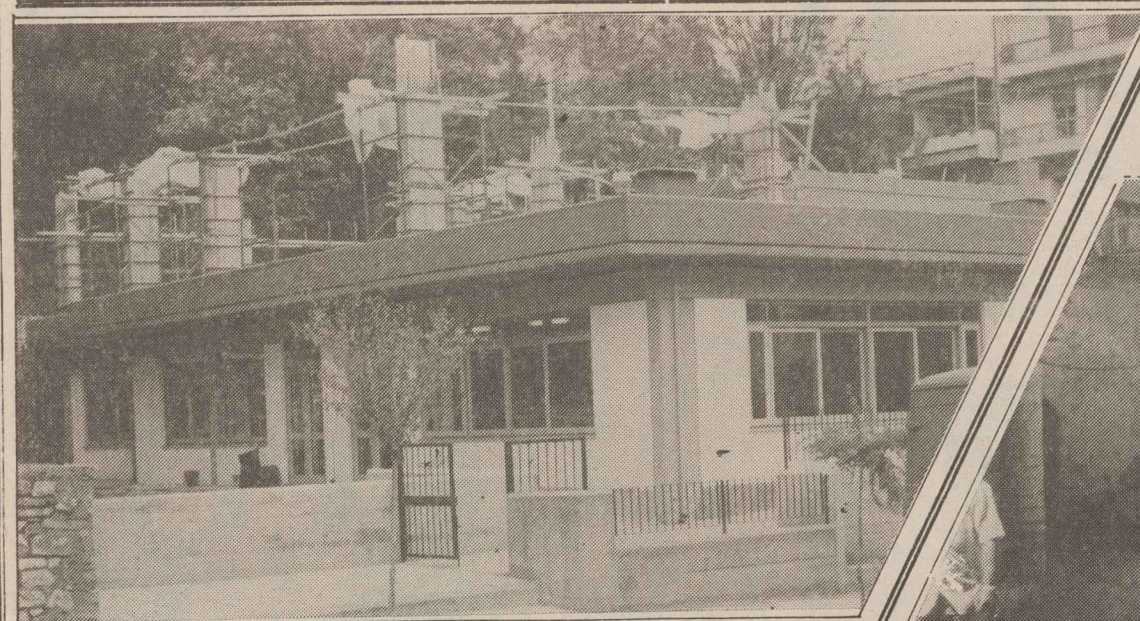
ΓΙΑΝΝΙΩΤΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙ: Ένα πάρκο αναψυχής και αθλοπαιδειών. Ολοκληρώνονται και δώ οι εργασίες, ύστερα και απ' τις επισκευές που έγιναν στο κτίριο. Οι χρήσεις που πέρνει αυτός ο χώρος είναι πολλές και σίγουρα θα προσελκύει πολλούς συμπολίτες.

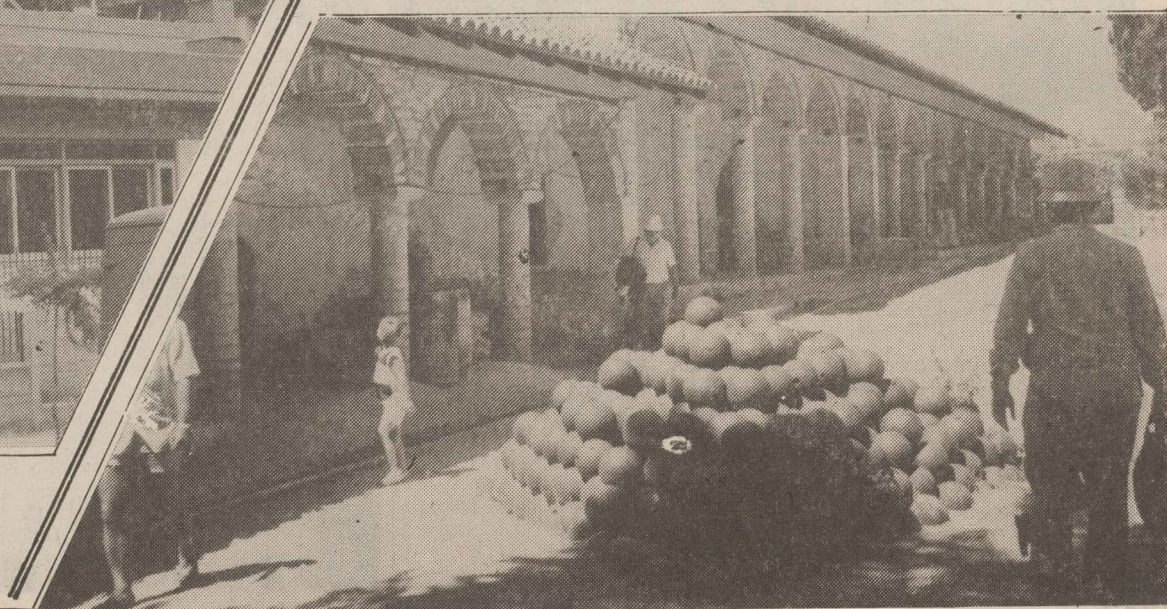
Τέλειωσε η φάση της κατεδάφισης των επικίνδυνων τμημάτων στο κτίριο Πυρρινέλλα στην οδό Αραβαντινού. Αρχισαν τώρα οι εργασίες αποκατάστασης.

Συνεχίζονται οι εργασίες και στο Μεντρεσέ δίπλα στο Δημοτικό Μουσείο στο Κάστρο. Αποκαταστάθηκαν οι βλάβες και καθαρίστηκε γύρω ο χώρος. Και το κτίριο αυτό θα εξυπηρετεί τις ανάγκες του μουσείου.

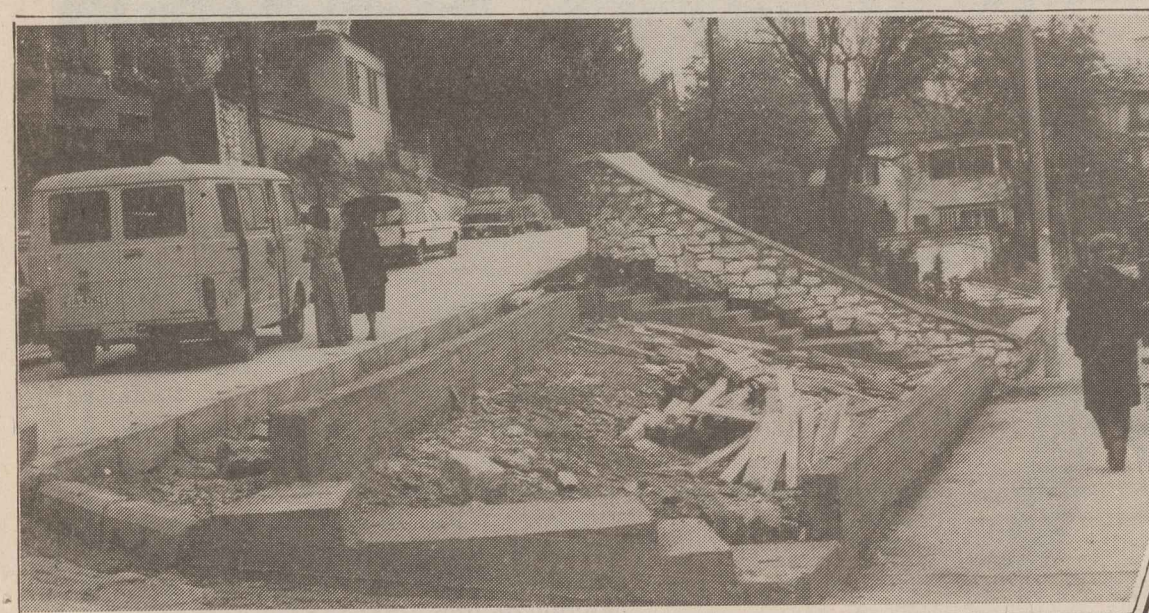
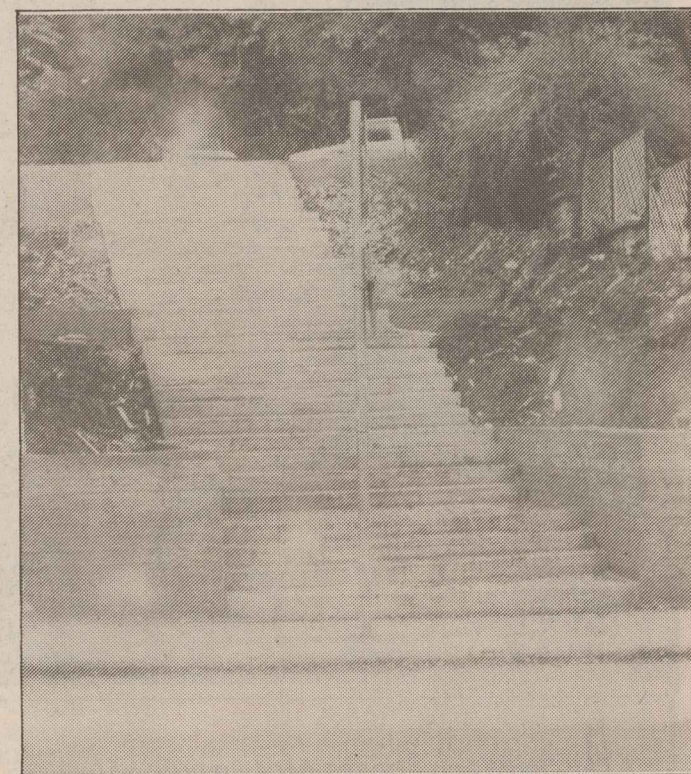

24 εκ. δρχ. είναι ο προϋπολογισμός του Βρεφονηπιακού σταθμού που γίνεται στα Λακκώματα με την επέκταση του υπάρχοντος παιδικού σταθμού.

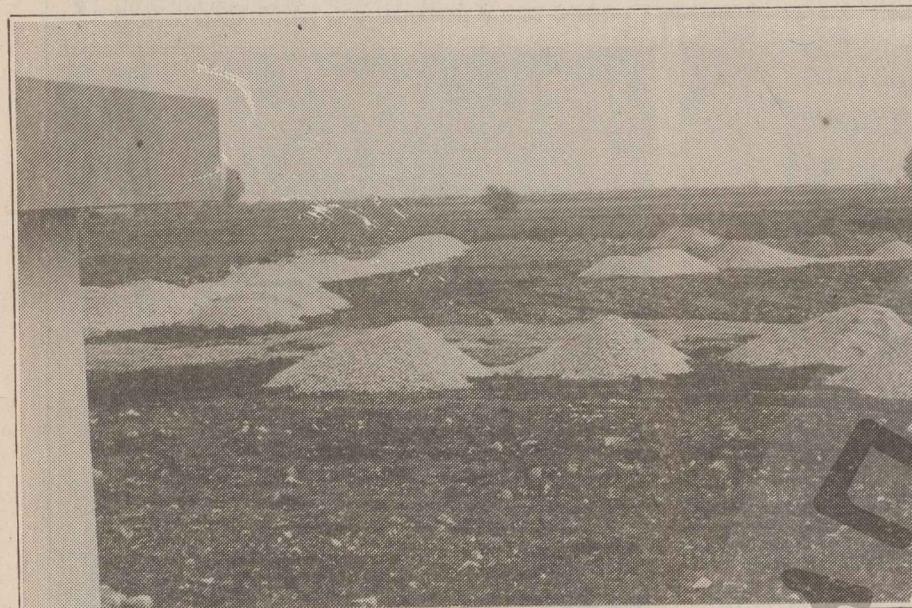

Διαμορφώσεις Χώρων

Στόχος της Δημοτικής Αρχής είναι να μη μείνει αδιαμορφωτος χώρος σε όλη την πόλη. Με απλές παρεμβάσεις - κατασκευές τα συνεργεία του Δήμου, μετατρέπουν σε χώρους ξεκούρασης, διάφορα σημεία στην πόλη που πριν ήταν σκουπίδοτοποι και αλάνες. Τέτοια μικροεργάκια γίνονται σε όλα τα σημεία της πόλης στο κέντρο και την περιφέρεια. Βέβαια το συνολικό ποσό αυτού του έργου σε χρήμα είναι μεγάλο, όσο κι αν προσπαθεί η Τεχνική Υπηρεσία να περιορίζει το κόστος κατασκευής του. Είναι όμως στις προτεραιότητες της δημοτικής αρχής, μικρά προβλήματα που βασανίζουν τους αμυπολίτες μας να λύνονται όσο το δυνατό γρηγορότερα.

Τέτοιες διαμορφώσεις σε «νησίδες» ανάμεσα σε δρόμους, θα δει κανείς αρκετές σ' ολόκληρη την πόλη: Σούτσου και Καρμανλή έξω απ' το Κάστρο, λ. Μελά κοντά στο Γηροκομείο κλπ.

Προχωρούν οι εργασίες κατασκευής του γηπέδου στο Βοτανικό. Ένα ακόμη αίτημα των κατοίκων της υποβαθμισμένης αυτής περιοχής γίνεται πραγματικότητα. Το γήπεδο θα χρησιμοποιείται απ' τις ερασιτεχνικές ομάδες της περιοχής.

Σε νέο κτίριο που κατασκευάσε ο Δήμος, μεταφέρθηκε ο νεοροντάκος που διέμενε σε παράγγελμα στο προαύλιο του Ζου Δημοτικού Σχολείου στο Συνοικισμό Κολχίδος.

ΚΑΣΤΡΟ

ΚΑΣΤΡΟ: Το ομορφότερο κομμάτι της πόλης, μια γειτονιά που σε φέρνει πίσω

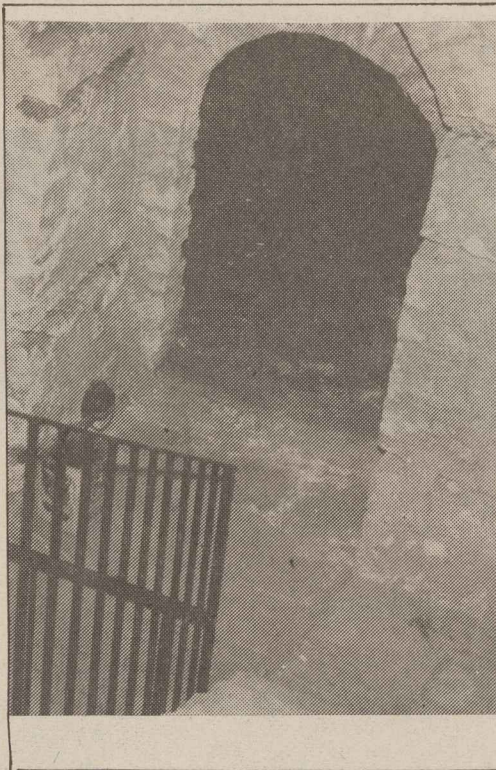
σ' άλλες εποχές. Ενα γύρω το τοίχος του Κάστρου με τις πύλες και τις καμάρες. Μικρά χαμηλά σπιτάκια που η μάντρα της αυλής, σμίγει τώρα πια με το γκαλτερίμι που σιγά-σιγά παίρνει τη θέση της άχαρης πιάδας. Η τεχνική υπηρεσία του Δήμου σε μικρό χρονικό διάστημα, έκανε πολλές παρεμβάσεις σε πλατείες και δρόμους. Η αλλαγή είναι αισθητή σήμερα στους επισκέπτες του Κάστρου.

Ενα κομμάτι χέρσος τόπος γύρω απ' τον τεράστιο πλάτανο, μετατράπηκε σε διαμορφωμένο χώρο. Μια βρύση, χαμηλά τοιχάκια και γκαζόν, είναι αρκετά να δώσουν άλλη εικόνα στην περιοχή. Εκείνο που υπολείπεται τώρα να γίνει είναι να φύγουν οι υπηρεσίες της ΕΥΠ απ' το διπλανό κτίριο και να δοθεί στους κατοίκους του Κάστρου για παιδικό σταθμό.

ΚΑΤΑΚΟΜΒΕΣ: Η βαριά σιδερένια πόρτα Ξανάνοιξε. Αυτή τη φορά όμως, όχι για να φυλακίσει τον Κατσαντώνη, αλλά για να κατέβουν τα συνεργεία του Δήμου να καθαρίσουν όλο αυτό το συγκρότημα από σκαλοπάτια, αίθουσες και καμάρες που αποτελούν τις κατακόμβες.

Για χρόνια φυλακές κι ύστερα τίποτα. Σκοτάδια και νυχτερίδες. Ήταν πραγματικά μια δύσκολη δουλειά. Τώρα ο χώρος αυτός καθαρός και φωτισμένος περιμένει τους επισκέπτες του Κάστρου και του Μουσείου.

Το καινούργιο γκαλτερίμι έρχεται και σμίγει με το παλιό εκεί που υπάρχει. Το μεράκι των μαστόρων σμίγει με το μεράκι των παλιών τους συναδέλφων.

Οι μικρές πλατειούλες γίνονται ένα με τις άυλες των χαριτωμένων σπιτιών του Κάστρου. Η φροντίδα των κατοίκων συμπληρώνει την δουλειά των κηπουρών του Δήμου.

Η ΤΣΙΒΟΥΛΑ

Νικολάκη!!! Μην παίζεις με τα κανάλια! του φώναζε, κι ο Νικολάκης μ' ένα αυτοσχέδιο όπλο έμπαινε στην τράπεζα. Ελλόδοος τάχατες για να ληστέψει...

Μπροστά η Τσιβούλα, πίσω ο Νικολάκης με κείνες τις ποδάρες του που δεν έμπαιναν σε κανένα παπούτσι...

Υστερα ήρθε το αναπηρικό καροτσάκι, εναλλάξ, ο ένας έσπρωχνε τον άλλον...

Σε λαχταρούσε με την ταίριχτή της φωνή, γέλαγε με τα αστεία της και τα «μασκαρίκια» που έλεγε... Εμείς άλλοι τις γελάγαμε, άλλοι μας σοκάριζαν αυτά που έλεγε...

Πάντα ήταν όμως η «γραφική Τσιβούλα» η γνώριμη φιγούρα του Μώλου, της Αβέρωφ, του Κορμανιού, του Κάστρου, της αγοράς, της Πλατείας...

Μπροστά αυτή, πίσω ο Νικολάκης που χάριζε στα καταστήματα με τα ηλεκτρονικά και τις τηλεοράσεις.

Υστερα βρόδιαζε, η γραφικότητα έκανε χώρο να περάσει η μοναξιά και η μίζερια. Που κοιμόταν όμως: Τί έτρωγαν και κάθε πότ; Εκεί η σκέψη μας δεν έφτανε. Η νύχτα ήταν δικιά της. Εμείς απαιτούσαμε να μοιράζει μαζί μας μόνο τις μέρες. Στοιπ. Τώρα η Τσιβούλα έφυγε μαζί με τον Νικολάκη της. Τώρα αρχίζει η δικιά μας «ανασφάλεια».

«Πρέπει» ο κάθε τόπος, ο κάθε κοινωνικός χώρος να έχει μια «Τσιβούλα». Ο άνθρωπος νιώθει πιο ασφαλής σαν έχει δίπλα του μια «Τσιβούλα» για να κάνει τις μετρήσεις του με αφετηρία το μηδέν, σε μηδενική βάση, κάτι σε θερμόμετρο δηλαδή: «Να εγώ τόσο σπουδαίος είμαι αν συγκριθώ με την Τσιβούλα!» «Τόσο πιο πάνω βρίσκομαι απ' την Τσιβούλα».

Χα, χα, χα!!! Τσιβούλα πες παλιοκουβέντες χα-χα! Πάρε ένα κομμάτι ψωμί! Η φτηνή γενναιοδωρία μας, το εισιτήριο για το τσίρκο του δρόμου! Πολλοί λυπήθηκαν όταν έμαθαν το νέο ότι η Τσιβούλα πήγε σε κάποιο ίδρυμα, αντί να χαρούν στεναχωρήθηκαν που έχασαν τη φτηνή τους διασκέδαση. Που τάχατες έχασε η πόλη τη γραφικότητά της. Λες και η Τσιβούλα ήταν ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΜΝΗΜΕΙΟ...

Νομάρχη.

«Η ανωτέρω απόφαση είναι άκυρη, γιατί τέτοια δαπάνη δεν προβλέπεται από καμία διάταξη, ούτε δύναται η δαπάνη αυτή να θεωρηθεί ότι εξυπηρετεί άμεσες λειτουργικές ανάγκες του Δήμου, ότι κρίνεται απαραίτητη για την εκπλήρωση των σκοπών που επιδιώκει ο Δήμος και κατά συνέπεια δεν είναι νόμιμη».

Οστε έτσι κύριε Νομάρχη. Οστε έτσι κύριοι της κυβερνητικής εξουσίας. Ο αγώνας για την ειρήνη είναι έξω από τους σκοπούς του Δήμου. Αιδώς Κύριοι. Και αν δεν μπορείτε να ξεφύγετε από τα κατάρτινά σας, εκφράστε τουλάχιστο τη λύπη σας για τα μεγάλα αφεντικά σας που διατηρούν τέτοια κατάρτινα. Τί άλλο έχουν να δουν τα μάτια μας...

αιθεροβάμονες

δημω...

...και εν οικω!

Τα εν δημω...

...και εν οικω!

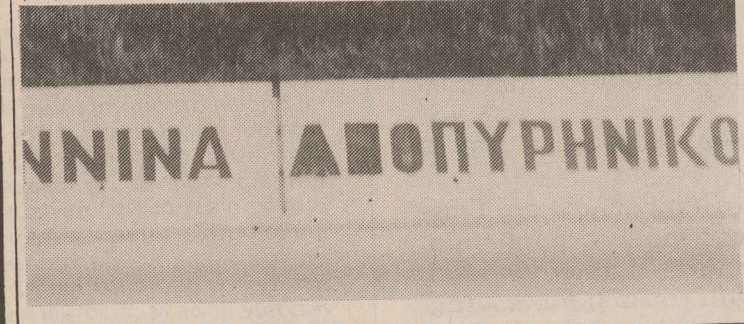
Τα εν δημω...

...και

Ο ΤΟΙΧΟΣ ΕΧΕΙ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑ

Το σύνθημα έγραφε: ΓΙΑΝΝΙΝΑ ΑΠΟΠΥΡΗΝΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΟΛΗ. Η μπλε φαντασία (!) τί έκανε; Αυτό που βλέπετε στη φωτογραφία: ΓΙΑΝΝΙΝΑ ΠΥΡΙΝΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΟΛΗ. Αμάν το γινάτι σας ορέ παιδιά! Χιροσίμα να γίνουμε, αρκεί να πάτε κόντρα στην πρόοδο και την Ειρήνη. Το σύνθημα είναι στην εθνική οδό στο Γιαννιώτικο Σαλόνι. Η πρώτη σκέψη μας ήταν να μην το διορθώσουμε, νάναι κι αυτό ένα ακόμα μνημείο. Ενα βέλος που να δείχνει προς τα πίσω όταν οι στρατιές πάνε μπροστά.

Η ΚΑΤΑΛΗΨΗ

Οι πόρτες της Νομαρχίας Ηγουμενίτσας «βουλωμένες» η μία με ένα τρακτέρ και η άλλη με δέματα σανό. Απ' έξω πέντ' έξη χωροφύλακες έκοβαν βόλτες. Απέναντι στο πεζοδρόμιο του πάρκου, ένα τσαντήρι με νάillon κουβέρτες απλωμένες στο πεζοδρόμιο του πάρκου. Ενας σωρός κάρβουνι και μια ψησιέρα. Ήταν το στέκι της επιτροπής αγώνα για το περιβάλλον.

Ο κόσμος στα σπίτια του και στις δουλειές του. Τα μέλη της επιτροπής στις δουλειές τους.

— Εδώ υποτίθεται έχετε κατάληψη της Νομαρχίας με ποιο τρόπο. Εμείς είδαμε μόνο αστυνομικούς.
— Α, δεν ξέρετε τίποτα, αν κάνουμε πως σφυρίζουμε μια φορά, ναάά ο κόσμος, θα γεμίσει η πλατεία!!!

Με φωτογραφίες και σχόλιο, σε προηγούμενο φύλλο, δείχναμε πως μεταμόρφωσαν το χώρο του εργοταξίου του Δήμου οι εργαζόμενοι με το μεράκι τους και τη θέληση της Δημοτικής Αρχής. Και θα ξαναεπανέλθουμε, γιατί ο οργανισμός συνεχίζεται εκεί κάτω μετατρέποντας ένα σεληνιακό τοπίο σε χώρο ανθρώπινο. Γιατί το ξαναθυμηθήκαμε; Γιατί κάτι παρόμοιο πρέπει να γίνει για το συνεργείο της ΔΕΥΑΙ η οποία μας έδειξε ως τώρα ότι από καινοτομίες και τόλμη δεν υστερεί: Γιωτκή μας ακούς;

ΤΟ ...ΠΤΥΕΛΟΔΟΧΕΙΟ

Παλιό αλλά καλό! Δεν πειράζει να το ξαναθυμηθούμε. «Τράβηξαν» κάποτε τον Κολοκοτρώνη για κάποια συνενδίαση σε πολιτισμένο χώρο. Να όμως που ο καπετάνιος κατά τις συνήθειες του βουνού έφτυνε κάτω. Τρέχει ο υπηρέτης με το πτυελοδοχείο από δω, φτύνει από κει ο Κολοκοτρώνης, τρέχει ο υπηρέ-

ΑΚΡΟΤΗΤΕΣ (1)...

Σε συζήτηση με Θεοσπρωτούς:
— Αν υποθέσουμε ότι η επεξεργασία των λυμάτων των Ιωαννίνων γίνει σε τέτοιο βαθμό, ώστε το προϊόν να πίνεται, θα προτιμούσατε να πάει στο υδραγωγείο των Ιωαννίνων να το πιούν οι Γιαννιώτες, ή να πάει στη θάλασσα;
— .....
Κι όμως ήταν ακόμα δύσκολη η απάντηση.

...ΑΚΡΟΤΗΤΕΣ (2)

— Μα τα δικά σας τα ρίχνετε κατ' ευθείαν στη θάλασσα χωρίς βιολογικό καθαρισμό και ύστερα κάνετε μπάνιο. Δεν έχετε πρόβλημα;
— Αυτά είναι δικά μας...
— (!) (!) (!)

Ντινιου!!!...

— Ναταιασά.
— Ελα, Γιάννινα εκεί; Ηγουμενίτσα εδώ!
— Ναι, Γιάννινα ποιος είναι;
— Γειά σου κυρά Ευτέρπη, ο Γιώργος είμαι, είναι εκεί ο Βασίλης;
— Είναι στην τουαλέτα Γιώργο, τί να του πω;
— Να με πάρει μόλις τελειώσει και μην τραβήξει δυνατά το καζανάκι και μας πνίξει εδώ κάτω...
μπιπ - μπιπ - μπιπ...

Η ΛΥΣΗ!!! (1)...

Πολύ κουβέντα για το εργοστάσιο βιολογικού καθαρισμού και νάναν πάντα για καλό... Η τακτική ορισμένων
...δίνει σε να μη θέλουν το έργο. Δε θέλουμε σε καμία περίπτωση να βγει προφητικό το σκιστάκι μας στην εφημερίδα «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ» στην προεκλογική περίοδο. Λέγαμε τότε για μια εναλλακτική λύση για την αποχέτευση:

...Η ΛΥΣΗ (2)

Και ο κακεντρεχής της παρέας:
— Βρε παιδιά γιατί τραγώμαστε με τους Θεσπρωτούς; Υπάρχει λύση.
Και μας αναλύει:

— Με βάση την ανησυχία των Αθηναίων για το νέφος — απ' ότι τουλάχιστον έδειξε τις προάλλες η συγκέντρωση στην Αθήνα — μπορούμε άνετα να τα ...πέρνουμε σε σασκουλάκι και να τ' αμολάμε απ' τ' αεροπλάνο στο Σαρωνικό, δεν πρόκειται να διαμαρτυρηθούν καν!...

Το καλοκαίρι που μας πέρασε έγινε στην Ολυμπία συνάντηση εκπροσώπων των Δήμων των αποπυρηνικοποιημένων πόλεων. Το Δήμο μας εκπροσώπησε ο αντιπρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Γ. Νικολάου.

Ήταν μια συνάντηση σημαντική. Με συμμετοχή δημάρχων και εκπροσώπων δήμων δεκάδων πόλεων της Ελλάδας. Με συμμετοχή εκπροσώπων κινησεων ειρήνης και αποπυρηνικοποιημένων πόλεων απ' όλο τον κόσμο. Δεν είναι στην πρόθεσή μας να μιλήσουμε για τη σημασία τέτοιων πρωτοβουλιών στη μεγάλη υπόθεση της παγκόσμιας ειρήνης.

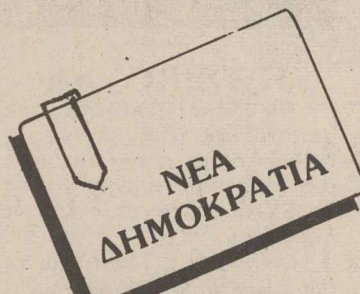
Εδώ θέλουμε να μιλήσουμε για μια ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ απόφαση του Νομάρχη που ακύρωσε την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για τη δαπάνη μετακίνησης του αντιπροέδρου του ΔΣ και του οδηγού. Παραθέτουμε απόσπασμα από την μνημειώδη απόφαση του κ.

Νομάρχη. «Η ανωτέρω απόφαση είναι άκυρη, γιατί τέτοια δαπάνη δεν προβλέπεται από καμία διάταξη, ούτε δύναται η δαπάνη αυτή να θεωρηθεί ότι εξυπηρετεί άμεσες λειτουργικές ανάγκες του Δήμου, ότι κρίνεται απαραίτητη για την εκπλήρωση των σκοπών που επιδιώκει ο Δήμος και κατά συνέπεια δεν είναι νόμιμη».

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΜΙΛΟΥΝ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

ΓΕΝΙΚΑ:

Παλαιότερα τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα σχεδόν μονοπωλούσαν την καθημερινή πραγματικότητα. Σήμερα το περιβαλλοντικό πρόβλημα είναι ένας από τους πρωταγωνιστές της πολιτικής σκηνής.

— Η τεχνολογία έδωσε στον άνθρωπο τη δυνατότητα για μεγάλης κλίμακας εκμετάλλευση του περιβάλλοντος, με τα γνωστά θαυμαστά αποτελέσματα για πολλά από τα στοιχεία της ευζωίας.

— Από την άλλη πλευρά οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις έχουν τις δυσμενείς τους όψεις που έγιναν ιδιαίτερα αισθητές κατά τις λίγες τελευταίες δεκαετίες.

Η περίοδος αυτή έχει επιτυχώς χαρακτηριστεί ως η εποχή της περιβαλλοντικής αφύπνισης της ανθρωπότητας.

Η χάραξη της χρυσής τομής ανάμεσα στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και τις περιβαλλοντικές αξίες που υπερασπίζονται την ανθρωπινή ευζωία, δεν είναι κυρίως τεχνολογικό πρόβλημα. Αντίθετα είναι πρόβλημα κατ'εξοχήν πολιτικό, αφού η ευζωία έχει σχέση με την έννοια την οποία οι πολίτες αντιλαμβάνονται με διαφορετικό τρόπο.

Εται οι σωστές αναπτυξιακές περιβαλλοντικές αποφάσεις είναι α priori αυτές που ανταποκρίνονται στο επικρατούν μοντέλο ευζωίας ενήμερων πολιτών, μια ανάγκη στην οποία η φιλελεύθερη ιδεολογία της «Νέας Δημοκρατίας» ανταποκρίνεται καλύτερα από κάθε άλλη.

Οι κυριότερες μορφές περιβάλλοντος είναι δύο: 1. Το φυσικό περιβάλλον και 2. Το κοινωνικό περιβάλλον. Θα έπρεπε ν' αναλυθούν και οι δύο περιπτώσεις διότι αλληλοεξαρτώνται αλλά το κυρίως ζητούμενο είναι μόνον το πρώτο και θα γίνει αναφορά σ' αυτό.

Είναι όμως σκόπιμο σαν ερώτημα να μελετηθεί προσεχώς και σε βάθος και η 2η περίπτωση διότι και αυτή επηρεάζεται καταλυτικά εξ' ίσου με την πρώτη την πόλη με τις αλλαγές της τα τελευταία 30 χρόνια.

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το φυσικό περιβάλλον είναι η πανίδα, η χλωρίδα και όλα τα υλικά αντικείμενα, τα φυσικά και χημικά φαινόμενα (έδαφος, υπέδαφος, κλίμα, ραδιενέργεια κλπ.). Επίσης τα έργα του ανθρώπου (κατοικία, ενδυμασία, συγκοινωνίες κλπ.).

Ο άνθρωπος ζει στο φυσικό περιβάλλον και πρέπει να διαφύλαξει κατά πρώτον το εδαφικό, την ατμόσφαιρα και το υδατικό περιβάλλον.

Η εφημερίδα του Δήμου, έχει κάνει μέχρι τώρα αρκετές δημοσιεύσεις για τα προβλήματα του περιβάλλοντος στην Πόλη μας και ειδικότερα για τα ζητήματα της Λίμνης.

Επειδή πιστεύουμε ότι τα θέματα της προστασίας του περιβάλλοντος είναι θέματα που συνδέονται με την ποιότητα ζωής των κατοίκων και ακόμα με την ίδια την υγεία τους, έχουμε σκοπό να ανοίξουμε από τις στήλες της εφημερίδας μας, ένα διάλογο γι' αυτά τα καυτά ζητήματα. Στο διάλογο αυτό, καλούμε να πάρουν μέρος Μαζικοί Φορείς, Κοινωνικές Οργανώσεις, μεμονωμένοι πολίτες.

Στόχος μας είναι να συμβάλλουμε στην ευαισθητοποίηση των συμπολιτών μας και στην ενεργοποίησή τους για την προστασία του περιβάλλοντος στην Πόλη μας.

Ξεκινάμε σήμερα με τις απαντήσεις πολιτικών κομμάτων στο ερώτημα:

Πώς εκτιμάτε γενικά τη διάσταση του προβλήματος «Περιβάλλον» στα Γιάννινα. Ποιές είναι οι κύριες αιτίες που έχουν δημιουργήσει το πρόβλημα. Τι χρειάζεται να γίνει για να λυθούν αυτά τα προβλήματα. Τι πρωτοβουλίες έχετε πάρει ή σκέφτεστε να πάρετε για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ζητήσαμε απαντήσεις απ' όλα τα κόμματα. Δημοσιεύουμε όσες απαντήσεις, μας έχουν έρθει μέχρι στιγμής.

1. Γενική εκτίμηση της διάστασης του προβλήματος περιβάλλοντος στα Γιάννινα

Σημαντική περιβαλλοντική καταστροφή στην πόλη μας έγινε μετά το 1960 από την δεκαετία αυτή και στη συνέχεια θα λέγαμε δεχθήκαμε ανεξέλεγκτα ότι ήταν δυνατόν να το υποβαθμίσει με μόνη σκέψη τις δραστηριότητες της σύγχρονης πολιτισμένης ζωής.

Σήμερα παρατηρούμε σε έκταση τα επακόλουθα της απρογραμματιστής και μη ορατής παλαιότερα καταστροφής του πρασίνου, των κατοικιών, της Λίμνης, των βιότοπων με αύξηση της ρύπανσης.

Ελείψε και λείπει ακόμα ένα μοντέλο αναβάθμισης και παράλληλης συμπίεσης, περιβάλλοντος — τεχνολογικού πολιτισμού, ενημέρωσης, κριτικής, τις διαδικασίες της υπάρχουσας νομοθεσίας κλπ.

Γίνονται ορισμένες μεμονωμένες προσπάθειες όπως ο ιχθυογεννητικός, το πάρκο Πυραινά, το μεγάλο έργο του Βιολογικού και της διατήρησης τμημάτων της πόλης με την παλαιά μορφή, αλλά το πρόβλημα παραμένει.

Στα Γιάννινα υπάρχουν ακόμη λίγα περιθώρια, έστω και τώρα πρέπει να ελέγξουμε την τεχνολογία με παράλληλη βελτίωση του περιβάλλοντος.

2. Κύριες αιτίες του προβλήματος

α) Ανεξέλεγκτη Δόμηση Μπετόν: Μεγάλες πολυκατοικίες (εκεί που υπήρχαν χαριτωμένες οικοδομές) ελάχιστο πράσινο, ο λεγόμενος ακάλυπτος χώρος οικοδομών (εκεί που υπήρχαν μεγάλοι κήποι με καθε-λογής δέντρα και πουλιά) στενοί δρόμοι, ψηλά κτίρια κλπ.

β) Μείωση πρασίνου: Πλατείες με πλακάκια, παλιές αλάνες παιδιών τώρα είναι με οικοδομές, δρόμοι χωρίς πράσινο και δέντρα, μπαλκόνια ξερά.

Καταστροφή από πυρκαγιά το 1962 του καταπράσινου τμήματος του Μιτσικελιού άνω Δραμπάτοβας.

γ) Λίμνη: Με όλα τα προβλήματα ρύπανσης και την υποβάθμιση της περιοχής.

δ) Ανάπτυξη: χωρίς σχεδια-

σμό των πείρι της Λίμνης οικισμών κυρίως ως προς τη δημιουργία μονάδων αγροτικής βιομηχανίας και καλλιέργειας.

ε) Αποχέτευση και μόλυνση υδροφόρων ορίζοντα.

στ) Απορρίμματα και μόλυνση υδροφόρων ορίζοντα.

η) Συγκέντρωση των κατοίκων της περιοχής και της δραστηριότητας των κυρίως στα Γιάννινα.

ζ) Η μη σωστή αλληλοεξάρτηση πόλης - πανεπιστημίου.

3. Γενικές σκέψεις επίλυσης προβλήματος

α) Γενική θεώρηση προβλήματος με σύσταση για όλη τη χώρα ένα δίκτυο προστασίας περιβάλλοντος.

β) Άμεση δημιουργία στο Δήμο οργανισμού και υπηρεσίας ή Δ. Επιχείρησης σχεδιασμού, επέμβασης, υλοποίησης, αντιρρολήσεων.

γ) Σαν παραδείγματα αναφέρω:

1. Στις ΗΠΑ ψηφίστηκε το έτος 1970 ο νόμος της Εθνικής Περιβαλλοντικής πολιτικής (NEPA).

Στο πλαίσιο αυτό η NEPA επιβάλλει να εκπονήσει μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε δραστηριότητα που μπορεί να έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η μελέτη είναι στη διάθεση του κάθε πολίτη ο οποίος μπορεί να προσφέρει στα δικαστήρια αν θεωρήσει ότι η δραστηριότητα αντιτίθεται στις προθέσεις της NEPA.

2. Δεύτερο χαρακτηριστικό παράδειγμα περιβαλλοντικής πολιτικής δίνει η πολιτική της Αγγλίας για την προστασία του υδατινού περιβάλλοντος. Η Αγγλία χωρίστηκε σε μεγάλες υδρολογικές λεκάδες και για κάθε μια ιδρύθηκε οργανισμός υδατινών πόρων (W.A.) που έχει την ευθύνη για εκμετάλλευση και την προστασία των υδατινών σωμάτων από τη ρύπανση και κάθε άλλη δυσμενή επέμβαση.

Τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων είναι εκπρόσωποι της Τοπ. Αυτοδιοίκησης και πρόσωπα που εκπροσωπούν ποικίλα συμφέροντα (α-

σφάλματα, βιομηχανία, γεωργία, βιομηχανία κλπ.) και ειδικοί επιστήμονες.

Ο οργανισμός προτείνει τις απόψεις του και οι προτάσεις ελέγχονται από την κυβέρνηση που έχει άλλωστε την τελική ευθύνη έναντι του λαού.

Η σύνομη περιγραφή των περιβαλλοντικών προτάσεων προστασίας που ακολουθούν πιστεύουμε ότι θα συμβάλλει σαν ερέθισμα γενικό, αρκετά στην επίλυση των στόχων του προβλήματος.

4. Πρωτοβουλίες - προτάσεις προστασίας του περιβάλλοντος

ΤΟΠΙΚΑ:

— Δημιουργία Υπηρεσίας τοπικής περιβαλλοντικής πολιτικής σε εφαρμογή του Ν. 1650/86 και των πιο πάνω αναγραφόμενων.

— Δημιουργία επιχείρησης Τ.Α. με τους πείρι οικισμούς με αντικείμενο κάθε δραστηριότητα που θα έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

— Δημιουργία γνωμοδοτικής επιτροπής πολιτών στη λήψη αποφάσεων.

Με συμμετοχή οργανώσεων βιομηχανιών, βιοτεχνιών, εμπόρων, αγροτών, εργατών και εκπροσώπων φυσιολατρικών και οικολογικών οργανώσεων.

— Λεπτομερή ενημέρωση κοινού συνεχώς των επεξεργαζόμενων θεμάτων με συμμετοχή του πολίτη στη λήψη αποφάσεων, έτσι θα βρεθούν αποτελεσματικές διαδικασίες λύσεων και συνεχή συζήτηση στα μαζικά μέσα ενημέρωσης.

— Ενταξη των θεμάτων του περιβάλλοντος μας στην εθνική πράξη του 1992 της ΕΟΚ περιβάλλον - υγεία.

— Βιολογικές: ταχεία και επισημονική αποπεράτωση του έργου.

— Λίμνη: Λύση βάσει της υποβληθείσας μελέτης στην ΕΟΚ και των υπάρχουσών δικών μας μελετών.

ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΑ:

Μελέτη εισηγήσεις και υλοποίηση των συγχρόνων τρόπων διαχείρισης απορρι-

μμάτων (αποβλήτων κλπ.) και ειδικοί επιστήμονες.

Ο οργανισμός προτείνει τις απόψεις του και οι προτάσεις ελέγχονται και εγκρίνονται από την κυβέρνηση που έχει άλλωστε την τελική ευθύνη έναντι του λαού.

Η σύνομη περιγραφή των περιβαλλοντικών προτάσεων προστασίας που ακολουθούν πιστεύουμε ότι θα συμβάλλει σαν ερέθισμα γενικό, αρκετά στην επίλυση των στόχων του προβλήματος.

4. Πρωτοβουλίες - προτάσεις προστασίας του περιβάλλοντος

ΤΟΠΙΚΑ:

— Δημιουργία Υπηρεσίας τοπικής περιβαλλοντικής πολιτικής σε εφαρμογή του Ν. 1650/86 και των πιο πάνω αναγραφόμενων.

— Δημιουργία επιχείρησης Τ.Α. με τους πείρι οικισμούς με αντικείμενο κάθε δραστηριότητα που θα έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

— Δημιουργία γνωμοδοτικής επιτροπής πολιτών στη λήψη αποφάσεων.

Με συμμετοχή οργανώσεων βιομηχανιών, βιοτεχνιών, εμπόρων, αγροτών, εργατών και εκπροσώπων φυσιολατρικών και οικολογικών οργανώσεων.

— Λεπτομερή ενημέρωση κοινού συνεχώς των επεξεργαζόμενων θεμάτων με συμμετοχή του πολίτη στη λήψη αποφάσεων, έτσι θα βρεθούν αποτελεσματικές διαδικασίες λύσεων και συνεχή συζήτηση στα μαζικά μέσα ενημέρωσης.

— Ενταξη των θεμάτων του περιβάλλοντος μας στην εθνική πράξη του 1992 της ΕΟΚ περιβάλλον - υγεία.

— Βιολογικές: ταχεία και επισημονική αποπεράτωση του έργου.

— Λίμνη: Λύση βάσει της υποβληθείσας μελέτης στην ΕΟΚ και των υπάρχουσών δικών μας μελετών.

ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΑ:

Μελέτη εισηγήσεις και υλοποίηση των συγχρόνων τρόπων διαχείρισης απορρι-

μμάτων (αποβλήτων κλπ.) και ειδικοί επιστήμονες.

Ο οργανισμός προτείνει τις απόψεις του και οι προτάσεις ελέγχονται από την κυβέρνηση που έχει άλλωστε την τελική ευθύνη έναντι του λαού.

Η σύνομη περιγραφή των περιβαλλοντικών προτάσεων προστασίας που ακολουθούν πιστεύουμε ότι θα συμβάλλει σαν ερέθισμα γενικό, αρκετά στην επίλυση των στόχων του προβλήματος.

4. Πρωτοβουλίες - προτάσεις προστασίας του περιβάλλοντος

ΤΟΠΙΚΑ:

— Δημιουργία Υπηρεσίας τοπικής περιβαλλοντικής πολιτικής σε εφαρμογή του Ν. 1650/86 και των πιο πάνω αναγραφόμενων.

— Δημιουργία επιχείρησης Τ.Α. με τους πείρι οικισμούς με αντικείμενο κάθε δραστηριότητα που θα έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

— Δημιουργία γνωμοδοτικής επιτροπής πολιτών στη λήψη αποφάσεων.

Με συμμετοχή οργανώσεων βιομηχανιών, βιοτεχνιών, εμπόρων, αγροτών, εργατών και εκπροσώπων φυσιολατρικών και οικολογικών οργανώσεων.

— Λεπτομερή ενημέρωση κοινού συνεχώς των επεξεργαζόμενων θεμάτων με συμμετοχή του πολίτη στη λήψη αποφάσεων, έτσι θα βρεθούν αποτελεσματικές διαδικασίες λύσεων και συνεχή συζήτηση στα μαζικά μέσα ενημέρωσης.

— Ενταξη των θεμάτων του περιβάλλοντος μας στην εθνική πράξη του 1992 της ΕΟΚ περιβάλλον - υγεία.

— Βιολογικές: ταχεία και επισημονική αποπεράτωση του έργου.

— Λίμνη: Λύση βάσει της υποβληθείσας μελέτης στην ΕΟΚ και των υπάρχουσών δικών μας μελετών.

ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΑ:

Μελέτη εισηγήσεις και υλοποίηση των συγχρόνων τρόπων διαχείρισης απορρι-

Συνέχεια στη σελ. 14

Η «Χριστιανική Δημοκρατία» έχει ως κοσμοθεωρητική θέση την Ορθόδοξη χριστιανική άποψη ότι δημιουργός και Κύριος του Κόσμου είναι ο Θεός και ο άνθρωπος είναι ο διαχειριστής του. Ως διαχειριστής ο άνθρωπος δεν είναι επιτρεπτό να κάνει κακή χρήση του φυσικού μας κόσμου, μέσα στον οποίο ζει και πάντων δεν έχει δικαίωμα να τον καταστρέψει να διαταράσσει γενικά την φυσική ισορροπία.

Αντίθετα στο αστικό σύστημα ο άνθρωπος αναγνωρίζεται ως κύριος των υλικών πραγμάτων που τον περιβάλλουν με δικαίωμα χρήσεως, καταχρήσεως και καταστροφής ακόμη αυτών.

Ετσι λοιπόν, απέναντι στο περιβάλλον Χριστιανικά ο άνθρωπος πρέπει να συμπεριφέρεται με αίσθημα ευθύνης και η όλη διαχείρισή του να έχει με σκοπό να ικανοποιεί τις ανάγκες του αλλά συγχρόνως να διατηρεί τη φυσική ισορροπία και να το προστατεύει.

Επειδή όμως το Αστικό σύστημα έχει ως κύριες επιλογές το κέρδος, το ατομικό συμφέρον και την αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων που αντιστρατεύονται το συνολικό κοινωνικό όφελος, συμπεραίνει κανείς εύκολα ότι η αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος μέσα στα πλαίσια του είναι ανέφικτη.

Με βάση τη διαπίστωση αυτή μπορούμε να προχωρήσουμε και να δούμε σε τι συνίσταται το πρόβλημα περιβάλλοντος στα Γιάννινα.

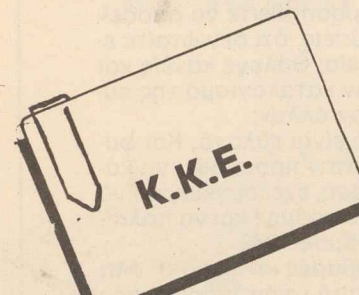
Τα Γιάννινα ως πόλη πρέπει να εξασφαλίζει στους κατοίκους της τις συνθήκες για αξιοπρεπή διαβίωση. Δηλαδή καθαριότητα, αέρα υγιεινό, φθονο και καθαρό νερό, κατοικίες ανθρώπινες, πράσινο και άλση αναψυχής, χώρους ωστής ψυχαγωγίας, αποχέτευσης κλπ. Για να εξασφαλιστούν όμως αυτά, πρέπει πρώτα απ' όλα να γνωρίζουμε το μέγεθος αυτών των κοινωνικών αγαθών και μετά το «περιβάλλον» από το οποίο θα τα αντλήσουμε, τις δυνατότητες και τους περιορισμούς του, περαιτέρω τους φορείς που θα αναλάβουν αυτά τα ζητήματα και με τι μέσα θα τα υλοποιήσουν. Επομένως χρειάζεται το επιστημονικό δυναμικό του τόπου να μελετήσει αυτά τα προβλήματα για να βρεθούν οι σωστές λύσεις.

Επειδή το γνωστικό αντικείμενο καμιάς επιστήμης δεν καλύπτει όλα αυτά τα ζητήματα θα πρέπει για το λόγο αυτό πρώτα να γίνει μια μελέτη γενική από ομάδα επιστή-

Συνέχεια στη σελ. 14

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΜΙΛΟΥΝ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Η καταστροφή του περιβάλλοντος παίρνει και στον τόπο μας σοβαρές διαστάσεις. Η ανορθολογική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, η ρύπανση της λίμνης και των ποταμιών μας, οι καταστροφές των δασών, το πολεοδομικό χάος ιδιαίτερα στην πόλη και το λεκανοπέδιο Ιωαννίνων, οι καταστροφές και οι φθорές στο δομημένο περιβάλλον ιδιαίτερα των μνημείων του πολιτισμού μας είναι μερικές, οι πιο σημαντικές, από τις εκδηλώσεις αυτής της κατάστασης.

Είναι η κατάσταση αυτή σύμφωνη με αποτελέσματα κύρια και πριν απ' όλα του καπιταλιστικού τρόπου ανάπτυξης, φέρει την σφραγίδα μιας βίαιης επέμβασης στη ζωή και τη φύση. Στον καπιταλισμό, το φυσικό περιβάλλον, η πολεοδομική ανάπτυξη, οι συνθήκες ζωής και δουλειάς υποτάσσονται στο κυνηγητό του υπερκέρδους. Ενισχύεται ακόμη προς το χειρότερο από την κυβερνητική πολιτική λιτότητας που αδιαφορεί και είναι αντί-

κινή να πάρει δραστηριότητα για την ελαχιστοποίηση τουλάχιστον των καταστροφών που έχουν επέλθει ή απειλούν άμεσα και μακροπρόθεσμα το φυσικό και δομημένο περιβάλλον.

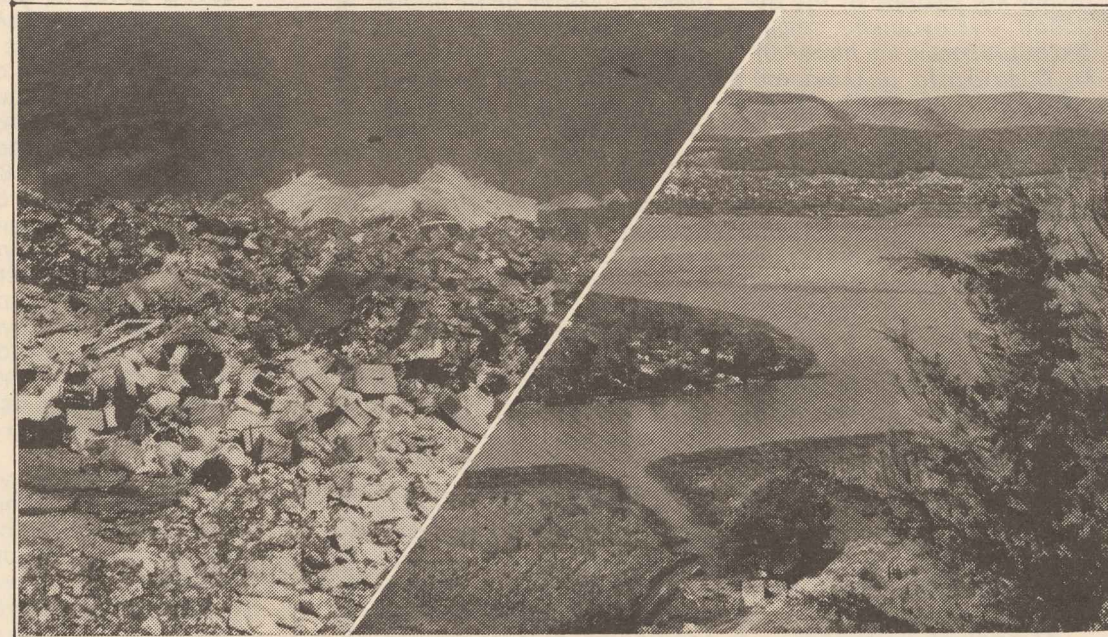
Σοβαρές είναι οι επιπτώσεις στην υγεία και τη ζωή των κατοίκων. Ξεχωριστά πληττάνται η εργατική τάξη που δουλεύει σε ανθυγιεινές συνθήκες, αλλά και άλλα εργαζόμενα στρώματα της πόλης και του χωριού που ζουν στις πιο υποβαθμισμένες λαϊκές συνοικίες, στις ξεχωριστές από την πολιτεία κοινότητες.

Η αντιμετώπιση των καταστροφών του περιβάλλοντος, των ευρύτερων οικολογικών ζητημάτων είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με μια πορεία ουσιαστικής ανάπτυξης οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής - προς όφελος του ανθρώπου, με σεβασμό στην φύση.

Αλλά στις σημερινές συνθήκες πάλης για την αλλαγή με κατεύθυνση το σοσιαλισμό, είναι αναγκαίος αγώνας η λήψη μέτρων για η εφαρμογή τους θα ελαχιστοποιούν τις αρνητικές επιπτώσεις στο ίδιο το περιβάλλον αλλά και τον άνθρωπο.

Μέτρα για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος

Στις σημερινές συνθήκες, είναι αναγκαίο να παρθούν εκείνα τα μέτρα που η εφαρμογή τους μπορεί να σταματήσει την παραπέρα καταστροφή του περιβάλλοντος, να περιορίσει τους κινδύνους από την ρύπανση, να προστατέψει

την υγεία και τη ζωή του λαού να βελτιώσει τις συνθήκες ζωής και δουλειάς των κατοίκων του νομού.

Τέτοια μέτρα είναι:

— Έργα στις πόλεις, ιδιαίτερα στα Γιάννινα και τα κεφαλοχώρια, που αξιοποιούν ελεύθερους χώρους από την απομάκρυνση στρατοπέδων, απαλλοτρίωση εκκλησιαστικών, μοναστηριακών και ιδιωτικών μεγάλων εκτάσεων, με τη δημιουργία χώρων πράσι-νων και άλλων χώρων αναψυχής.

— Προστασία των δασών και αναδάσωση.

— Δημιουργία ευέλικτων οργανισμών προστασίας των νερών των ποταμών σ' όλη τη λεκάνη απορροής τους με βασικές αρμοδιότητες την μόνιμη παρακολούθηση της ποιότητας του νερού τους, τη αυστηρό έλεγχο για ότι ήδη ρυπαίνει ή μολύνει τα νερά τους, τον καθορισμό χρήσεως των νερών τους, την έκδοση αδειών αποχετευτικών λυμάτων κ.ά.

Οξυμμένα είναι τα περιβαλλοντικά, οικολογικά προβλήματα στο λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων με κύρια χαρακτηριστικά τη ρύπανση και μόλυνση των επιφανειακών αποδεκτών, ιδιαίτερα τη λίμνη Παμβώτιδα και τη τάφρο της Λαφίστας που έχει σαν πλέον σοβαρή επίπτωση την υποβάθμιση και διαταραχή του οικοσυστήματος της λίμνης, τη μόλυνση των υπογείων νερών και την υποβάθμιση του εδάφους.

Τα προβλήματα αυτά επιβάλλουν ενιαία αντιμετώπιση με κεντρικό στόχο να περιοριστούν στο ελάχιστο αυτά που υπάρχουν σήμερα και να αποφευχθεί η δημιουργία ανάλωτων νέων. Κεντρικοί άξονες μιας τέτοιας αντιμετώπισης πρέπει να είναι:

Πρώτο: Αυστηρός έλεγχος στις συνθήκες λειτουργίας των ρυπογόνων δραστηριοτήτων, της διαδικασίας διάθεσης των αποβλήτων, στην εξασφάλιση επεξεργασίας τους πριν τη διάθεσή τους.

Δεύτερο: Στην απαγόρευση εγκατάστασης νέων ρυπογόνων δραστηριοτήτων, με παράλληλα μέτρα για

χωροθέτηση δραστηριοτήτων σε περιοχές που οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις θα είναι σημαντικές και σταδιακή μεταφορά των πλέον ήδη παρχουσών οχημάτων δραστηριότητων στις περιοχές αυτές.

Τρίτο: Στον διαρκή και ουσιαστικό έλεγχο των νερών της υδρολογικής λεκάνης.

Πιο συγκεκριμένα:

— Να προχωρήσει με γρήγορους ρυθμούς το αποχετευτικό δίκτυο Ιωαννίνων, ιδιαίτερα το εργοστάσιο βιολογικού καθαρισμού με προοπτική να εξασφαλίζεται εκεί η μεταφορά όλων των λυμάτων των Λεκανοπεδίων.

— Άμεσα να παρθούν δραστηριότητες για βιομηχανίες («Δωδώνη», «Πηνοσφαγία», μαρμαράδικα κλπ.) που ήδη ρυπαίνουν ή μολύνει με τη δημιουργία τους να ρυπαίνουν (π.χ. ΣΒΕΚΗ) αν δεν πάρουν μέτρα, ιδρύματα π.χ. Νοσοκομείο «Γ. Χατζηκώστα», κτηνοτροφικές μονάδες (χοιροστάσια, πτηνοστάσια κλπ.) άλλες επιχειρήσεις (βενζινάδικα, λιπαντήρια) που μολύνουν το περιβάλλον, ιδιαίτερα για τα λατομεία, τα συγκροτήματα αδρανών υλικών, οι βιομηχανίες και βιοτεχνίες κοπής και επεξεργασίας μαρμάρων σταδιακά να απομακρυνθούν από το λεκανοπέδιο σε καθορισμένες γεωγραφικά ζώνες με παράλληλη αποκατάσταση του σεληνιακού τοπίου που έχουν δημιουργήσει.

Ομοία και οι χοιροτροφικές, πτηνοτροφικές μονάδες που είναι διάσπαρτες στην παραλίμνια περιοχή και κοντά σε οικισμούς. Και στις δύο περιπτώσεις να υπάρχουν ρεαλιστικά κίνητρα στους επιχειρηματίες.

— Να περιορίζεται στο αναγκαίο, με επιστημονικό καθορισμό των δόσεων, η χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων στις γεωργικές εκτάσεις του λεκανοπεδίου που τα αποπλύματα τους καταλήγουν στους επιφανειακούς αποδέκτες.

— Συνεχής έλεγχος για τον εντοπισμό των παρώνων συνδέσεων των βόθρων στην πόλη των Ιωαννίνων που κατα-

λήγουν στο δίκτυο των ομβρίων και καθορισμό χώρου για την διάθεση των βόθρων λυμάτων μέχρι την λειτουργία του εργοστασίου καθαρισμού.

— Ενιαία αντιμετώπιση για το πρόβλημα των σκουπιδιών του λεκανοπεδίου με βάση τις κατακτήσεις της επιστημονικοτεχνικής επανάστασης. Το καθήκον αυτό να το αναλάβουν οι ΟΤΑ αφού τους εξασφαλιστεί η απαραίτητη οικονομική και υλικοτεχνική βοήθεια.

— Να διαχειρίζονται τα νερά της υδρολογικής λεκάνης, με ορθολογική χρήση και στη βάση των αναγκών και να ελέγχεται αποτελεσματικά, συστηματικά η ποιότητά τους.

Ειδικά για την προστασία της λίμνης χρειάζεται να παρθούν επιπλέον άμεσα και συνολικά μέτρα με βασικές κατευθύνσεις:

α) τον εμπλουτισμό της με ηλιακή νερά από τις διάφορες εναλλακτικές δυνατές λύσεις που έχουν ως τώρα καταγραφεί.

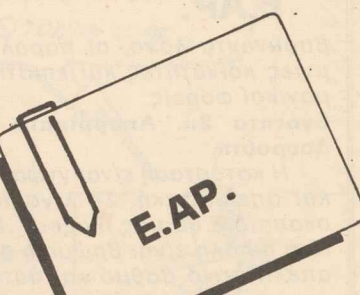
β) την κατασκευή των απαραίτητων τεχνικών έργων προστασίας της από τις προσχώσεις και τις επιπτώσεις.

γ) την ορθολογική διαχείριση των νερών της για τις διάφορες χρήσεις, ιδιαίτερα την περίοδο του καλοκαιριού.

δ) την επιλογή των νερών της κύρια για ναυαυαλτικές και ήπιες δραστηριότητες αναψυχής, καθώς επίσης και στην αποχέτευση των αποβλήτων με τον αλιεΐας με τον δυνατότερο και επιθυμητό σε βασικό στο οικοσύστημα της.

Σοβαρά μέτρα προστασίας μετά από ανάλογες μελέτες πρέπει να παρθούν και για το σπήλαιο του Παράματος ώστε να μην αλλοιώνεται το φυσικό του περιβάλλον.

— Συνεχής έλεγχος για τον εντοπισμό των παρώνων συνδέσεων των βόθρων στην πόλη των Ιωαννίνων που κατα-

Οι προτάσεις της Ε.Α.Ρ. για την προστασία του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος του λεκανοπε

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΜΙΛΟΥΝ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Συνέχεια από σελ. 12-13

Ε.ΑΡ.

Βαρύνοντα λόγο, οι παραλήψεις κοινότητες και επιστημονικοί φορείς. Ενότητα 2η. Απορρίματα - Δουρούτι.

Η κατάσταση είναι γνωστή και απελπιστική. Σε λίγο τα σκουπίδια θα μας πνίξουν. Η ίδια η πόλη είναι βρώμικη σε απελπιστικό βαθμό και αυτό έχει σχέση, τόσο με την κακή οργάνωση των υπηρεσιών καθαριότητας, όσο και με το επίπεδο του πολιτισμού μας, αλλά και με τις προσπάθειες της Δημοτικής αρχής προς αυτή την κατεύθυνση, σε συνάρτηση βέβαια και με το πρόβλημα της οικονομικής κατάστασης των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Προτάσεις: 1) Δημιουργία συμβουλίου ή επιτροπής για το περιβάλλον, τόσο το δομημένο, όσο και το φυσικό, η οποία θα λειτουργεί στα πλαίσια του Δήμου, με ουσιαστικές αρμοδιότητες. Η επιτροπή αυτή θα ελέγχει και θα προτείνει και θα προγραμματίζει. Θα αποτελείται από εκπροσώπους επιστημονικών φορέων, εκπροσώπους δημοτικών παρατάξεων.

2) Να μελετηθεί άμεσα η αξιοποίηση των απορριμάτων προς την κατεύθυνση της παραγωγής απ' αυτά ενεργειακής, 3) Να εφαρμοστεί άμεσα η επιλογή των απορριμάτων. Να συλλέγονται χωριστά το χαρτί και το γυαλί, με σκοπό την ανακύκλωση τους και την αποκόμιση εσόδων για το Δήμο. 4) Να εφαρμοστεί στην Δουρούτη η υγιεινή ταφή, η οποία σήμερα δεν εφαρμόζεται. Να γίνει διόρθωση του δρόμου, άμεση περίφραξη του χώρου και παράλληλη δένδρφυση.

5) Να μελετηθεί μαζί με τις ενδιαφερόμενες κοινότητες η ανεύρεση νέου χώρου απορρίψεως σκουπιδιών, κατάλληλου και αφού γίνουν οι κατάλληλες μελέτες και ο έλεγχος από επιστημονικούς φορείς, να μεταφερθεί η χαβούζα και να καταργηθεί η Δουρούτη ως χώρος απορρίψεως.

6) Με πρωτοβουλία της δημοτικής αρχής και της επιτροπής που προτείνουμε, να αρχίσει εκστρατεία διαφώτισης του πολίτη, ώστε να πεισθεί να προστατεύει τόσο το δομημένο όσο και το φυσικό περιβάλλον, με παράλληλη αύξηση των χώρων απόρριψης σκουπιδιών κλπ.

Ενότητα 3η: Φυσικό περιβάλλον. Εκτός από την λίμνη και τον Καλαμά που υπάγονται στο φυσικό περιβάλλον, στα πλαίσια και με πρωτοβουλίες της δημοτικής αρχής θα πρέπει να δοθεί μεγάλη σημασία, στην προστασία του χώρου που περιβάλλει την πόλη μας και συγκεκριμένα: του δασολιού της Δροσιάς, των δασωμάτων που βρίσκονται στις παρυφές του Μιτακελιού, της αντιμετώπισης του προβλήματος των λατομείων, καθώς και των ρυπαρών γεωργικών εγκαταστάσεων, όπως πτηνοτροφείων, ιχθυοτροφείων, χοιροτροφείων κλπ.

Προτάσεις: 1) Οριοθέτηση και περίφραξη του δασολιού, ώστε να μην γίνεται καταπάτηση. 2) Διάνοξη περιφερειακού δρόμου, ο οποίος θα προστατεύσει το δασύλιο και από

Ν.Δ.

μάτων και εφαρμογή της μεθόδου υγειονομικής ταφής δια συμπίεσής και παράλληλη δυνατότητα μελλοντικού συνδυασμού ανακύκλωσης.

Σωστή ανάπτυξη περιοχής Λεκανοπεδίου — Συγκράτηση πληθυσμού εκτός Ιωαννίνων και διευρύνση πύλης Κοινοτήτων επί μετώπου του επιπέδου ζωής με ικανότητα παροχής υπηρεσιών.

— Σύγχρονη νομοθεσία, κανονισμοί και όροι δόμησης που θα ανταποκρίνονται στις σημερινές και μελλοντικές ανάγκες σε όλο το Λεκανοπέδιο.

— Προσεκτική βελτίωση κατοικίας και διοχέτευση οπουδάζουσας νεολαίας και υπαλλήλων στις Περικλούς Κοινότητες.

— Αξιοποίηση χώρων όπως περιοχή Δωδώνης με τα εγκαταλελειμμένα οικήματα του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών για την αποκέντρωση και στέγαση.

— Στα Γιάννινα (λύση που μπορεί ο Δήμος να υλοποιήσει άμεσα) δημιουργία βιοτοπων σε σημεία που ακόμα μπορεί να οργανωθούν όπως: Πάρκο Λιβαρίτσας, πάρκο κεντρικής πλατείας, δασύλλιο, πάρκο Πυρινέλας, Φρόντζος κλπ. και τέλος συγκράτηση του αδφάνου πνεύματος οικοδόμησης όπου είναι ιδιοκτησίες του Δημοσίου ή του Δήμου όπως π.χ. το ιδιόκτητο οικόπεδο των 40 στρεμ. στο Λαοπότο, αφού ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις των κατοίκων του Αθλητικού Πυρήνα ο υπόλοιπος χώρος να μείνει πράσινο και χώρος αθλοπαιδιών και όχι κατοικίες Ο.Ε.Κ.

— Ο Ο.Ε.Κ. να προστατευθεί πλέον για δόμηση εκτός Ιωαννίνων και σε απόσταση τουλάχιστον 10 χιλιομ. από τα όρια σε επιλεγμένες προσεκτικά θέσεις αξιοποίησης με την σύγχρονη παραδεκτή επιστημονική μορφή.

Υπάρχουν ασφαλώς πολλές και σωστές εναλλακτικές λύσεις στα πλαίσια ενός γενικού χωροταξιακού προγράμματος, ο οποίος όμως όπως αυτής της παρουσίας απλά θίγει το θέμα και δημιουργεί ερεθίσματα.

Ενα είναι το κύριο όμως συμπέρασμα ότι, απαιτείται λεπτομερής επεξεργασία, επαγρύπνηση και συμμετοχή του πολίτη στη λήψη αποφάσεων, διότι έτσι οι επιλογές που θα γίνουν θα τείνουν να είναι λογικές.

Ιωάννινα 16.11.1988
Ο Συντάξας

Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
Ποδ. Μηχανικός

πυρκαϊές και από καταπατητές. 3) υπαγωγή αυτού στον έλεγχο του δήμου, με παράλληλη αναβάθμιση αυτού και την δημιουργία σύγχρονων πυροσβεστικών σωμάτων, για την προστασία του και εν γένει άλλων μέτρων. 4) απομάκρυνση των ρυπαρών μονάδων και εγκατάσταση αυτών στους χώρους που προβλέπουν οι μελέτες, αφού βεβαιωθεί η κατάλληλη υποδομή.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

μόνων κύρους, αναγνωρισμένου, ώστε να λυθούν μια σειρά θέματα, όπως η χωροταξία, η αποχέτευση κλπ.

Μέσα στα πλαίσια δε των λύσεων αυτών να γίνουν επί μέρους μελέτες με τις οποίες ειδικοί πλέον επιστήμονες θα μελετήσουν και θα λύσουν τα ειδικότερα προβλήματα π.χ. τη δημιουργία πρασίνου στους χώρους που με τη γενική μελέτη θα έχουν καθοριστεί ως τέτοιοι. Εκείνο που σήμερα γίνεται, είναι η αποσπασματική και ασυντόνιστη μελέτη διαφόρων επί μέρους έργων που σκοπό δεν έχουν μια ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων με σαν την ασιτήρινη αποσκοπούσαν στο να απαλύνουν απλά τα οξυμένα προβλήματα. Όμως από την άλλη μεριά αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μη λαμβάνονται υπ' όψη παράμετροι των οποίων η εκτέλεση των έργων αυτών όπως π.χ. η διάνοξη ενός δρόμου μέσα σ' ένα δασύλλιο επιδεινώνει άλλα προβλήματα, όπως το παράδειγμα μας, το ποσοστό πρασίνου μιας πόλης.

Γεννιουργός αιτία των προβλημάτων της πόλης μας ήταν και είναι η με βάση την αστική νοοτροπία και φιλοσοφία αντιμετώπιση τους. Το αποχρευστικό, το σχέδιο της πολεοδομικής της, που μας οδηγεί αναπόφευκτα στην αλλοίωση της φυσιογνωμίας της και τη δημιουργία ενός αντίγραφου της Αθήνας, το κυκλοφοριακό κλπ. είναι συνέπειες της αστικής πολιτικής των κομμάτων που μας κυβερνούν, μας διοίκουν ως αυτοδιοίκηση και της αστικής κοινωνίας μας που βίωσε και βιώνει την αστική κοσμοθεωρία και βιοθεωρία.

Για την αλλαγή αυτής της κατάστασης, πρέπει ο τόπος να πάψει να κυβερνάνται με την αστική πολιτική και να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος ως προς τη φιλοσοφία του. Τα άρθρα 24 και 117 του Συντάγματος, είναι ανίκανα για μια αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος. Είναι ανάγκη νέου πνεύμα να πνεύσει μέσα στην κοινωνία μας και να διαποτίσει τις συνειδήσεις των ανθρώπων. Να εξοβελιστεί το ατομικιστικό πνεύμα και να εμπεδωθεί το αντίστοιχο του κοινοτισμού. Ετσι οι κάτοικοι της πόλης μας θα πάνουν να φέρονται ως «ιδιώτες» αλλά θα γίνουν ενεργοί πολίτες.

Το ζήτημα όμως αυτό είναι το πιο κρίσιμο, γιατί η προστασία του περιβάλλοντος απαιτεί πάνω από όλα και κύρια κοινωνική συνείδηση και ενεργή λαϊκή συμμετοχή. Ο κάθε πολίτης και προσωπικά και μέσα από τους φορείς στους οποίους συμμετέχει, πρέπει να ριχτεί σ' αυτή τη μάχη. Μπορεί και πρέπει να μετέχει σε εκστρατείες αναδασώσης, καθαριότητας της λίμνης, των δρόμων (που έχουν καντηνές σκουπιδότοποι) των κοινόχρηστων χώρων κλπ. Αλλά για να γίνει κάτι τέτοιο χρειάζεται μια νέα φιλοσοφία που να διακηρύσσει ότι ο άνθρωπος δεν είναι άτομο με αυτοσκοπό το κέρδος, δεν είναι το ζώο που φτιάχνει εργαλεία, είναι το παιδί του Θεού ή κορωνίδα της δημιουργίας και οι συνάνθρωποι του είναι αδελφοί του. Τέτοια όμως κοσμοαντίληψη είναι μία και μόνο η Χριστιανική.

Ο ΝΟΜΟΣ 1069, Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ, Η ΑΓΝΟΙΑ ΚΑΙ Η ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗ

Συνέχεια από σελίδα 3

ΠΟΥ ΘΑ ΠΑΙΕΙ ΑΥΤΗ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Θάλαγε κανείς τί προσπαθείτε να αποδείξετε μ' αυτές τις αναλύσεις; ότι δεν φταίτε εσείς και φταίει η πολιτεία; Θάλαγε κανείς και τί μπορεί να βγει με τον καταλογισμό της ευθύνης στον έναν ή στον άλλον;

Τα ερωτήματα αυτά είναι εύλογα. Και φυσικά η Δημοτική Αρχή όταν προσπαθεί να κάνει γνωστή μια κατάσταση, έχει συγκεκριμένο στόχο. Να ενημερωθεί ο κόσμος και να παλέψει για να αλλάξει ο νόμος 1069.

Ηδη έχουν γίνει σοβαρές κινήσεις σ' όλη την Ελλάδα από πάνω από τριάντα δημοτικές επιτροπές. Σ' αυτές τις κινήσεις ο κόσμος μας είχε ενεργητικό και πρωτοπόρο ρόλο. Το πρόβλημα δεν είναι μόνο στα Γιάννινα. Το πρόβλημα θα πάρει τέτοια διάσταση που κάποια στιγμή η όποια αύξηση του νερού όσο τρομακτική και αν είναι, δεν πρόκειται να σώσει τις επιχειρήσεις από το βούλιαγμα και την καταστροφή.

Είναι ρεαλιστικό να αλλάξει αυτός ο νόμος. Κάποια στιγμή η όποια κυβέρνηση θα αναγκαστεί να τον αλλάξει, σύμφωνα με τις προτάσεις που έχουν διατυπώσει όλες οι δημοτικές επιχειρήσεις.

Πάνω στον αγώνα αυτό θα πρέπει να κριθεί η Δημοτική Αρχή και όχι μόνο αυτή. Και τα συνδικατικά συμβούλια και οι συνδικατικοί Σύμβουλοι θα κριθούν από το λαό της πόλης.

Η Δημοτική Αρχή και η ΔΕΥΑΙ έχουν χαράξει μια συγκεκριμένη τακτική για την αντιμετώπιση της σημερινής κατάστασης και για την διέξοδο. Βασική φροντίδα είναι να επιστευστούν τα έργα αποχέτευσης, ώστε οι τόκοι και οι δόσεις των δανείων του μεγάλο τμήμα τους να μην αφαιρούνται από τα νέα δάνεια. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα κάποια στιγμή με τη συμπάρταση πάντα του λαού της πόλης να μπει το ζήτημα της μη πληρωμής επιτακτικά. Και όλοι μαζί να πιέσουμε για λύσεις που θα προκύψουν από την αλλαγή του νόμου 1069.

Στο ζήτημα της τιμής του νερού, εύκολο είναι να λέει κανείς δεν κάνω αυξήσεις. Το δύσκολο είναι να διατυπώσει πρόταση. Και η Δημοτική Αρχή έχει διατυπώσει προτάσεις.

Η ΔΕΥΑΙ καθόρισε μια τιμολογιακή πολιτική στο νερό που κλιμακώνει τις τιμές, ανάλογα με την κατανάλωση. Αυτό το σύστημα που εφαρμόστηκε φέτος παρουσιάζει σίγουρα και μερικές αρνητικές πλευρές. Όπως δηλαδή ο Δήμαρχος η Δημοτική Αρχή επανειστάει το όλο ζήτημα της τιμής του νερού για να γίνουν δικαιότερες ρυθμίσεις. Και κάτι τελευταίο. Οι εκτός διοικητικών ορίων περιοχές (Νέα Ζωή, Δροσιά κλπ.) μέχρι τώρα δεν πλήρωναν το ειδικό τέλος ύδρευσης - αποχέτευσης (80% στη τιμή του νερού) παρά το γεγονός ότι έργα ύδρευσης γίνονταν και σ' αυτές τις περιοχές και τα βασικά έργα αποχέτευσης βέβαια αφορούσαν κι αυτούς. Σ' αυτές τις περιοχές υπήρξε μεγάλη αύξηση νερού για να υπάρξει παρόμοια αντιμετώπιση με την άλλη πόλη.

Η Δημοτική Αρχή επανειστάει το ζήτημα των εκτός διοικητικών ορίων περιοχών.

Βασική σκέψη είναι να ενταχθούν κι αυτές οι περιοχές στο σχέδιο του αποχετευτικού και να ισχύσει κι εδώ το ειδικό τέλος (80%). Σ' αυτή την περίπτωση θα ισχύσει για την τιμή του νερού ότι ισχύει στην υπόλοιπη πόλη.

ΤΟ 5ο ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΡΟ

Το 5ο Συνοικιακό Συμβούλιο καταγγέλει στο Γιαννινοτικό Λαό τον απαράδεκτο τρόπο που χρησιμοποιήσε η Δημοτική Αρχή για την υπερβολικά υψηλή αύξηση των τελών ύδρευσης, χωρίς καν να μπει στον κόπο να ενημερώσει, έστω, τα Συνοικιακά Συμβούλια, όπως έγινε με τις αυξήσεις των τελών καθαριότητας και φωτισμού στις αρχές του έτους.

Ο τρόπος αυτός δεν συμβάλλει στη συνεργασία και την αλληλοβοήθεια μεταξύ της Δημοτικής Αρχής και των Συνοικιακών Συμβουλίων, τα οποία παραγκωνίζονται και υποβιβάζονται ο ρόλος τους.

Οι αυξήσεις που επιβλήθηκαν αιφνιδιαστικά, πλήτθουν

κύρια τις λαϊκές τάξεις που βρίσκονται στα διοικητικά όρια του Δήμου ή εκτός αυτών, όπως Ζευγάρια, Ταφλικόπουλο, Σεισμόπληκτα, Πεντέλη, Δροσιά όπου κατοικούν εργάτες και υπάλληλοι που καλούνται τώρα να πληρώσουν τις παράλογες αυξήσεις της Δημοτικής Αρχής.

Το 5ο Σ.Σ. καλεί τη Δημοτική Αρχή ν' ακυρώσει την απόφαση της για τις παραπάνω αυξήσεις και να προβεί τέλος αλλοιωσε ανασφύρει και στο προεκλογικό της πρόγραμμα.

Για το 5ο Σ.Σ.
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΛΕΚΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ

δημοτικά

ΝΕΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΤΡΟΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

- Περικόπονται νομαρχιακά προγράμματα, προγράμματα ανεργίας και άλλες επιχορηγήσεις υπουργείων.
- Η επιχορήγηση θα γίνεται με βάση ποσοστό φόρων που θα εισπράττει το Κράτος
- Με τα ίδια κριτήρια η κατανομή της χρηματοδότησης στους δήμους.
- Προσπάθεια για νέους φόρους με τη δυναμική φορολογία.

Ο νέος τρόπος χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που εξαγγέλθηκε από την κυβέρνηση στο τελευταίο συνέδριο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων και που προβλέπεται να εφαρμοστεί από το 1989 δημιουργεί νέα κατάσταση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Για τη νέα αυτή κατάσταση μιλάει στην εφημερίδα μας ο Δήμαρχος Φίλιππος Φίλιος.

Δεν έχει καθοριστεί ακόμα με ακρίβεια το νέο θεσμικό πλαίσιο για την χρηματοδότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Απ' αυτά που μέχρι σήμερα γνωρίζουμε, μπορούμε να βγάλουμε το συμπέρασμα ότι περνάμε μια μεταβατική περίοδο επικινδύνου για το μέλλον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αναμένεται μείωση των περιφερειακών προγραμμάτων, μείωση έως εξαφάνιση των προγραμμάτων ανεργίας και των επιχορηγήσεων που παίρνανε για τον πολιτισμό, για μικρότερα και άλλα από τα διάφορα υπουργεία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Και αυτό τελικά το ποσό όποιο και να είναι θα κατανέμεται πάλι με βάση τον πληθυσμό της απογραφής του 81;

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΦΙΛΙΟΣ: Δυστυχώς έτσι θα γίνει πάλι. Η πόλη μας θα πάρει τα μέσα απ' αυτά που δικαιούται με βάση την πραγματικό πληθυσμό της, γιατί με βάση

την απογραφή του 81 ο πληθυσμός είναι 44 χιλιάδες. Δεν έγιναν δεκτές οι προτάσεις μας για καθορισμό αντικειμενικών κριτηρίων (π.χ. πραγματικός πληθυσμός που θα προκύπτει από τον αριθμό των υδρομέτρων ή άλλα στοιχεία, άλλες ανάγκες με βάση τις επεκτάσεις των σχεδίων κλπ.).

Δεν έγιναν δεκτές οι προτάσεις μας να καθοριστούν συγκεκριμένα μέρη με βάση αυτά τα κριτήρια και η κατανομή να γίνεται με το σύστημα αυτό της μοριοποίησης.

Αυτό είναι ένα ακόμα μεγάλο πρόβλημα που παραμένει. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Στην Τ.Α. δόθηκαν ορισμένες αρμοδιότητες, προβλέπεται αντίστοιχη χρηματοδότηση;

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΦΙΛΙΟΣ: Δυστυχώς όχι. Έχουμε το συγκεκριμένο παράδειγμα των σχολείων. Ήδη φέτος ο νόμος που μεταφέρει αρμοδιότητες στους δήμους και

που προβλέπει και την ανάλογη μεταφορά πόρων. Ωστόσο όμως μας δίνουν μόνο το ένα τρίτο απ' αυτά που υποχρεούνται να μας δώσουν. Και είναι γνωστά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Γίνεται προσπάθεια οι διαμαρτυρίες των γονιών, των καθηγητών, των μαθητών να στραφούν στους δήμους και οι ευθύνες να μην καταλογιστούν στην πολιτεία.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει αποδεδειγμένα δυνατότητες για νέες αρμοδιότητες για δυναμική παρουσία στα αναπτυξιακά ζητήματα.

Όμως και με το παλιό και με το νέο τρόπο χρηματοδότησης δεν στηρίζεται από την πολιτεία. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Με τη δυναμική φορολογία τι γίνεται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πρόκειται για μια νέα φορολογία που είναι στην αρμοδιότητα του δήμου να την επιβάλλει ή να μην την επιβάλλει για ορισμένα έργα. Π.χ.

χρειάζεται να γίνει μια πλατεία σε μια γειτονιά θα πρέπει να πληρώσουν οι κάτοικοι της γειτονιάς το έργο. Αν λάβουμε υπ' όψη ότι τα άλλα κονδύλια συρρικνώνονται, επιδιώκεται μ' αυτή τη ρύθμιση να μπει οι δήμοι μπροστά στο δίδαγμα: Η εφαρμογή των φορολογιών ή δεν κάνουν έργα.

Είναι μια νέα ακόμα λογική ανταποδοτικότητας σαν και αυτή που υπάρχει στην καθαριότητα, στην ύδρευση και την αποχέτευση.

Είμαστε πιστεύουμε ότι οι πολίτες πληρώνουν φόρους στο Κράτος και είναι υποχρεωμένοι να χρηματοδοτούν έργα υποδομής στις πόλεις.

Είμαστε αντίθετοι στη δυναμική φορολογία και στη λογική της ανταποδοτικότητας και θα παλεύουμε μέσα από το κίνημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την κατάργησή τους, διεκδικώντας την ουσιαστική οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ.

ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ ΤΗΣ Ε.Υ.Π. ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ

«ΟΙ ΜΙΚΡΟΑΣΤΟΙ» ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΠΕΘ

Αρχισαν οι δοκιμές του έργου «ΟΙ ΜΙΚΡΟΑΣΤΟΙ» του Μαξίμ Γκόρκι που θα παρουσιάσει το φετινό χειμώνα το ΔΗΠΕΘΕ Ιωαννίνων (εναρκτήριο περίοδο 1988-89). Οι παραστάσεις θα αρχίσουν στις αρχές Ιανουαρίου, στην αίθουσα του Καμπερίου Θεάτρου, στα Γιάννινα.

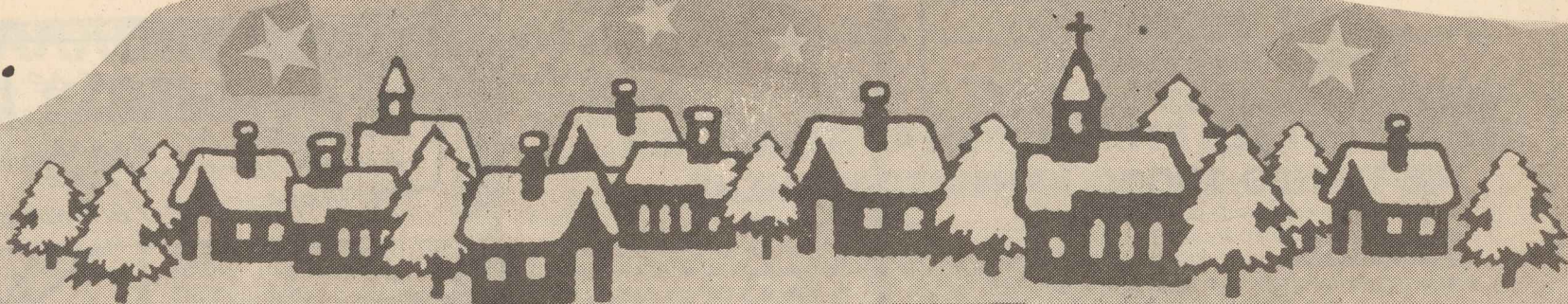
Το έργο ανεβαίνει σε μετάφραση και σκηνοθεσία Λυκούργου Καλλέρη και σκηνικά - κοστούμια Νίκου Πετρόπουλου.

Στη δονατορία συμμετέχουν οι ηθοποιοί (αλφάβητικά): Αριστέα Βεάνου, Δημήτρης Γιαννακόπουλος, Βασίλης Κούρης, Μιχάλης Μπίτσος, Γιώτα Οικονομίδου, Κίμων Ρηγόπουλος, Καίτη Ροβήρου, Λιζολέττα Σιάγου, Τζένη Σκαρλάτου, Βίκυ Σταυράκη, Γιάννης Τάσης, Γιώργος Τζέρπος.

υαί....

..... Καλά Χριστούγεννα!

Τελευταίες μέρες του 1988. Κάποιες χιλιάδες χρόνια απ' την εποχή των σπηλαίων. Τρία χρόνια μας χωρίζουν απ' το σωτήριο έτος 1992 όπου μια χερή στάση πριν μπούμε στη λεωφόρο του 2.000.

Κατι χιλιάδες χρόνια λοιπόν απ' την εποχή που ο άνθρωπος βγήκε απ' τις σπηλίες που κατοικούσε. Έχτισε σπιτία, πολυα-

τοιμίες, φρόνους, γεφύρια. Δάμασε τη φύση! Της άλλαξε τα φυτά, δηλαδή όχι απλά τη δάμασε.

Ουρανοφύστες λοιπόν υομπίουτε, πληροφρο- αν με τρένα η τωρίς, ταξίδια στο διάστημα...

Γιαννίνα 1988 πα- ραμυες Χριστουγεννών. Ούτε πενήντα μέτρα απ' την κεντρική πλατεία ένα σπίτι απο ναύλον (σπηλίες του εικοστού αιώνα). Ένα νοικοκυριό στο υπαίθρο. Και νάναι χειμώνας, να μάνει υρός, γά βρέχει με το τούλομ.

Μια πέτρα ναύλον η απόσταση απ' τον "πολιτισμό" του δίχως τσίπα.

Καλά Χριστούγεννα λοιπόν. Ευτυχές το νεον έτος. Θα περάσει υι αυτό. Κι αυτοι εμει υάτω υατι θα φάνε. Ίσως αιώμα υαι χαλοπούλα. Οι φιλάνθρωποι θα τρέφουν για να υοιμηθούν με τη σειρά τους, ψυχολογικοί αφού θα αγοράσουνε, μια στάλα παράδεισο. Και υαλά θα υάνουν.

Το πρόβλημα όμως λύνεται έτσι; Η πολιτεία που είναι; Τι υάνει; Και όχι μονάχα γι' αυτές τις περιπτώσεις. Για όλους όσους απεγνωσμένα ζητούν στεγη υα- τήκτας με το γόρι τα "υοικωνικά προσήματα", σε λεπτε υορ- ροπίες με τον δύστροπο ιδιουτήτη η το διαστήριο που ορί- χει εξωση.

Ο Ελλάδα των δωδεκα (12) αστερών - αυτό σε μαρνε χαλασιά σου - που αλλοπαρμένη τρέχει απο σύνοδο σε σύ- νοδο άλλοτε προεδρεύοντας υαι άλλοτε προεδρευόμενη, συζη- τώντας για τα υιοσημενικά προβλήματα του πλανήτη, απαντα- χου απούσα απο μια στάλα ελληνικής γης που οι υαχείεις σου συντηρούν, έτσι, μονάχα θάρρεις να λένε ότι σπάρχεις, δίαν υουσειού προς δόξαν του παλαιό ποτε υστοριού σου μεγα λείου. ΩΣ ΠΟΤΕ ΟΜΩΣ;

Δεν είναι η φάτη της Βιθλέμ! Είναι μια παράγια - τι πα- ραγια δηλαδή, σωρός απο... υιοδομικά υλικά - στην καρδιά της πόλης. Κι όμως εδώ γει υαι υοιμάται υαποιος συνάνθρω- πος μας. Ποσοι άνθρωποι γουν έτσι; Σε γιατιά σε γεφύρια; Κι αυτή είναι η δύστυχία που δε μπόρεσε αλλο να μάνει "υοιμένη". Ποση όμως υαμαυφλασμένη δύστυχία υάρχει πίσω απ' τις εισόδους των πολυκαταυών, δίπλα μας;

Δ.Χ.

